

VOORWOORD

2025 was een jaar van contrasten. We vierden mooie successen, bereikten een breed en divers publiek en presenteerden een programma waarin kunst, geschiedenis en actuele maatschappelijke thema's elkaar versterkten. Tegelijkertijd was het een jaar waarin we als organisatie ingrijpende keuzes moesten maken om het museum ook op de lange termijn gezond en toekomstbestendig te houden.

Met bijna 89.000 bezoekers mochten we een uitzonderlijk groot aantal bezoekers verwelkomen. Tentoonstellingen als *Floris Verster – Thuis in het groen* en *Meesterlijk Myserie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot* lieten zien waar Museum De Lakenhal voor staat: vernieuwend onderzoek op een toegankelijke manier presenteren, de collectie vanuit nieuwe perspectieven belichten en bezoekers uitnodigen om zelf te ontdekken en met elkaar in gesprek te gaan. De Doesjenel Prijs bood opnieuw ruimte aan een nieuwe generatie kunstenaars en bevestigde onze rol als podium voor hedendaags talent.

Onze collectie blijft het hart van alles wat we doen. Door gerichte aankopen, schenkingen, restauraties en onderzoek bouwen we verder aan een collectie die niet alleen het verleden bewaart, maar ook ruimte biedt aan nieuwe verhalen en verschillende perspectieven. Tegelijkertijd investeren we in publieksprogramma's, onderwijs en samenwerkingen die het museum stevig verbinden met de stad en haar inwoners. Juist in die ontmoetingen krijgt onze missie betekenis.

Achter deze positieve resultaten ging echter ook een intensief jaar schuil. De financiële uitdagingen waarmee het museum de afgelopen

jaren werd geconfronteerd, maakten het noodzakelijk om kritisch naar onze organisatie en prioriteiten te kijken. Dat leidde tot moeilijke beslissingen. Voor een aantal collega's betekende dit dat hun functie kwam te vervallen en we afscheid moesten nemen. Voor hen hadden deze keuzes dus grote persoonlijke gevolgen. Ook de rest van de organisatie liet dit niet onberoerd. Ik heb veel waardering voor de professionaliteit, betrokkenheid en veerkracht waarmee medewerkers, vrijwilligers en de ondernemingsraad deze periode zijn doorgekomen. Hun inzet heeft ervoor gezorgd dat we, ondanks alles, onze bezoekers konden blijven verrassen met een kwalitatief sterk programma.

Dankzij de constructieve samenwerking met de Gemeente Leiden is bovendien een belangrijke stap gezet naar een duurzame financiële basis. Dat geeft vertrouwen voor de toekomst. We kunnen nu verder bouwen aan een organisatie waarin onze ambities en mogelijkheden beter met elkaar in balans zijn.

Ik ben daarom extra trots op wat we in 2025 samen hebben bereikt. Mijn dank gaat uit naar alle medewerkers, vrijwilligers, bezoekers, kunstenaars, bruikleengevers, fondsen, vrienden, mecenasen, partners en de gemeente Leiden. Dankzij hun betrokkenheid en vertrouwen blijft Museum De Lakenhal een plek waar kunst, erfgoed en mensen samenkomen, waar verschillende perspectieven elkaar ontmoeten en waar ruimte is voor verwondering, onderzoek en dialoog.

Tanja Elstgeest

Directeur Museum De Lakenhal

INHOUD

OVER ONS **4**

2025 IN CIJFERS **5**

TENTOONSTELLINGEN **7**

COLLECTIE & ONDERZOEK **11**

PUBLIEKSPROGRAMMA **20**

ONDERWIJS **30**

MARKETING & COMMUNICATIE **33**

FONDSENWERVING & RELATIEBEHEER **38**

BEDRIJFSVOERING **42**

FINANCIËN **47**

BIJLAGEN **48**

MET DANK AAN **49**

AANWINSTEN **51**

BRUIKLENEN **53**

RESTAURATIES **56**

NEVENACTIVITEITEN **57**

PUBLICATIES **58**

PRESENTATIES & LEZINGEN **59**

MEDEWERKERS **61**

COLOFON **63**

OVER ONS

MUSEUM DE LAKENHAL is het museum voor beeldende kunst, geschiedenis en kunstnijverheid van de stad Leiden. Het museum is deels gevestigd in de voormalige Leidse lakenhal, een gebouw uit 1640. De collectie bevat hoogtepunten van oude meesters als Lucas van Leyden, Rembrandt van Rijn en Jan Steen, naast werken van moderne en hedendaagse kunstenaars als Theo van Doesburg, Charley Toorop, Claudy Jongstra en Erwin Olaf. Het roemruchte verleden van Leiden komt aan bod in collectiepresentaties als Het Beleg en Ontzet van Leiden (1574) en Zeven eeuwen Leids Laken.

MISSIE

We vinden het belangrijk onze topcollectie van eeuwenoude en hedendaagse kunstwerken en objecten zo goed mogelijk te bewaren voor toekomstige generaties. Vanuit deze collectie maken we een programma dat ruimte geeft aan ontdekking, nieuwsgierigheid en reflectie voor een zo breed mogelijk publiek. Hierin brengen we werelden bij elkaar – verschillende perspectieven, mensen, tijden en verhalen. We richten ons daarbij op de thema's van gisteren én morgen. Zo dragen we bij aan een actieve en waardevolle dialoog van verbeelding, en verrijken en verruimen de blik.

VISIE

Als museum voelen we ons verbonden met onze stedelijke omgeving én staan we midden in de wereld. We geloven in de kracht van kunst, de bijzondere ruimtelijke ervaring in ons museumgebouw, de ontmoeting met het authentieke object en de rijke verhalen die onze collectie in zich draagt.

2025 IN CIJFERS

BEZOEKERS

88.773

bezoekers
(+14%)

587.351

bezoekers zagen onze collectie
in andere musea
(+24%)

PUBLIEKSPROGRAMMA

1.261

Bezoekers
Museumnacht
Voor jong volwassenen

539

Bezoekers
Lakenhal Laat
Voor jong volwassenen

222 (+11%)

Deelnemers
Memorabel
*Voor mensen met
dementie en hun
dierbaren*

1.130

Deelnemers
Open Atelier
Voor families

1066

Bezoekers
College op Zondag

672

Deelnemers
Instap-rondleidingen

MARKETING & COMMUNICATIE

12.900

volgers Facebook

12.500

volgers Instagram (+24%)

5.400

volgers LinkedIn (+16%)

2.583.882

websitebezoek (+75%)

€ 1.376.000

mediawaarde

ONDERWIJS

995 scholieren primair onderwijs

2.326 scholieren voortgezet onderwijs (+14%)

675 studenten MBO/ HBO/ WO (+10%)

COLLECTIE

24.000

collectiestukken

24

restauraties

26

aanwinsten

1.500

collectiestukken
op zaal

31

ontvangen bruiklenen:
22 uit Nederland
9 uit het buitenland

34

uitgaande bruiklenen:
28 uit Nederland
6 uit het buitenland

TENTOONSTELLINGEN

FLORIS VERSTER – THUIS IN HET GROEN

Looptijd	12 april t/m 25 augustus 2025
Samenstelling	Renée Volkers, conservator moderne kunst Nicole Roepers, conservator actuele kunst
Ontwerp	Karen Polder
Aantal bezoekers	34.378

De tentoonstelling *Floris Verster – Thuis in het groen* bracht het werk van de Leidse schilder Floris Verster op een vernieuwende manier onder de aandacht. Centraal stond Versters bijzondere aandacht voor de alledaagse natuur: veldbloemen, planten en 'onkruid' uit zijn eigen omgeving, waarmee hij het traditionele bloemstillevens vernieuwde.

In de tentoonstelling werd zijn werk voor het eerst in dialoog gepresenteerd met hedendaagse kunst van Annelies Dijkman, Esther Hoogendijk en Seet van Hout. Zij ontwikkelden nieuw werk dat reflecteerde op Versters fascinatie voor groei, bloei en verval in de natuur. Naast schilderijen en tekeningen omvatte het project installaties, sculpturen en een tuininstallatie met bloemen op het voorplein.

Een uitgebreid publieksprogramma met lezingen, workshops en een wandelroute in het Singelpark verbond de tentoonstelling met de stad en haar groene omgeving. Zo bracht het project kunst, natuur en publiek samen en gaf het een eigentijdse blik op Versters oeuvre.

‘Het werk van Floris Verster is geen stillevens, het is een altaarstuk.’ – De Groene Amsterdammer

NATUURLIJK WOLKERS – EEN EEUW VERWONDERING

Looptijd	2 mei t/m 14 september 2025
Samenstelling	Renée Volkers, conservator moderne kunst
Ontwerp	Karen Polder
Aantal bezoekers	33.219

De tentoonstelling *Natuurlijk Wolkers – Een eeuw verwondering* stond in het teken van de honderdste geboortedag van Jan Wolkers. De presentatie bracht een selectie samen van door de natuur geïnspireerde schilderijen en werken uit de eigen collectie van het museum. Hiermee kregen bezoekers een inkijk in de grote rol die natuur speelt in het leven en oeuvre van Wolkers.

Bekende werken zoals *De vier seizoenen* en *Het grote gele doek* werden getoond naast andere abstracte schilderijen waarin de kleuren en landschappen van Texel doorklinken. In het auditorium waren daarnaast afleveringen van de televisieserie *De achtertuin van Jan Wolkers* te zien.

NIEUWE LEIDSE DEKEN

Looptijd	15 november 2025 t/m 3 mei 2026 (verlengd voor onbepaalde tijd)
Samenstelling	Nicole Roepers, conservator actuele kunst
Aantal bezoekers	64.581 (t/m 3 mei 2026)

In 2025 gaf Museum De Lakenhal samen met Stichting Leidse Deken en De Leidse Weverij de grafisch ontwerper en *creative coder* Vera van de Seyp (Leiden, 1993) de opdracht voor een ontwerp van een nieuwe Leidse deken. Zij vertaalde de namen van tien historische Leidse dekenfabrieken met behulp van een computercode naar abstracte patronen. De dekens werden geweven van 100% Hollandse wol op het fietsweefgetouw van De Leidse Weverij en vormen een eigentijdse ode aan de rijke Leidse textielgeschiedenis.

De tien ontwerpen werden tijdens de Leidse Dekendag op 15 november officieel onthuld. In het museum maken de bezoekers kennis met het ontwerpproces. De dekens zijn in de museumwinkel verkrijgbaar.

MEESTERLIJKE MYSTERIE – OVER REMBRANDTS RAADSELACHTIGE TIJDGENOOT

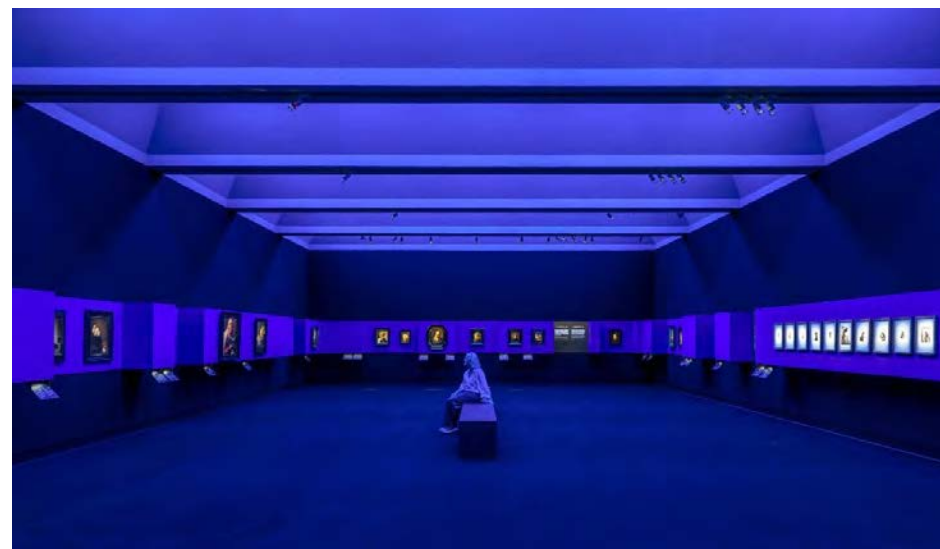
Looptijd 11 oktober 2025 t/m 21 juli 8 maart 2026
Samenstelling Janneke van Asperen, conservator oude kunst
Ontwerp Ruimtetijd
Aantal bezoekers 55.592 (deels in 2026)

Meesterlijk Mysterie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot bracht voor het eerst de belangrijkste schilderijen samen van de mysterieuze zeventiende-eeuwse kunstenaar die bekendstaat als Meester I.S. De schilder blinkt uit in tronies: rauw realistische gezichten, geschilderd met veel compassie en een bijna hyperrealistische precisie. In een spannende encensering werd het werk gepresenteerd naast dat van Rembrandt van Rijn, Jan Lievens en Gerrit Dou om de sterke stilistische en thematische overeenkomsten tussen Meester I.S. en de Leidse meesters te tonen.

Aan de tentoonstelling ging uitgebreid internationaal onderzoek vooraf, geleid door conservatoren Janneke van Asperen (Museum De Lakenhal) en Tomi Moisio (Serlachius Museums), in samenwerking met deskundigen Volker Manuth en Marieke de Winkel van de Radboud Universiteit en conservator David de Witt van het Museum Rembrandthuis. Dit leidde tot herontdekkingen en nieuwe toeschrijvingen. De uitkomsten vormden tevens de basis voor de publicatie die ter gelegenheid van de tentoonstelling verscheen.

Met de introductievideo, audiotour en rondleidingen werd het publiek uitgenodigd actief mee te denken over de identiteit van deze raadselachtige kunstenaar; suggesties van bezoekers werden via een QR-code verzameld.

***'Meester I.S., wie hij ook was, heeft drie of vier kopstudies gemaakt die tot de mooiste portretten in de zeventiende-eeuwse Nederlandse kunst behoren.'* – NRC**

DOESJENEL PRIJS 2025

Looptijd	26 september 2025 t/m 25 januari 2026
Samenstelling	Nicole Roepers, conservator actuele kunst
Ontwerp	Ankie Stoutjesdijk
Aantal bezoekers	40.040 (deels in 2026)

De Doesjenel Prijs is dé Leidse beeldende kunstprijs voor talentvolle kunstenaars van 35 jaar en jonger. De jury nomineerde Larissa Esvelt, Jaasir Linger en Katerina Sidorova. Hun installaties en sculpturen verkenden uiteenlopende thema's: van identiteit en beeldcultuur tot machtsverhoudingen, kolonialisme en spiritualiteit.

Tijdens de feestelijke prijsuitreiking in december 2025 werd Larissa Esvelt uitgeroepen tot winnaar van de Doesjenel Prijs. Met de tentoonstelling bood het museum een podium aan een nieuwe generatie kunstenaars.

De jury bestond dit jaar uit kunstenaar Chequita Nahar, kunstenaar Koen Hauser, curator Lieneke Hulshof, jong mecenas Carolien Stolte, conservator Nicole Roepers en juryvoorzitter (zonder stem) Tanja Elstgeest.

***‘Het werk raakt je niet alleen gevoelsmatig, maar
laveert ook op indrukwekkende wijze tussen
verschillende culturen en verhalen,’***

– Juryrapport over Esvelt

COLLECTIE & ONDERZOEK

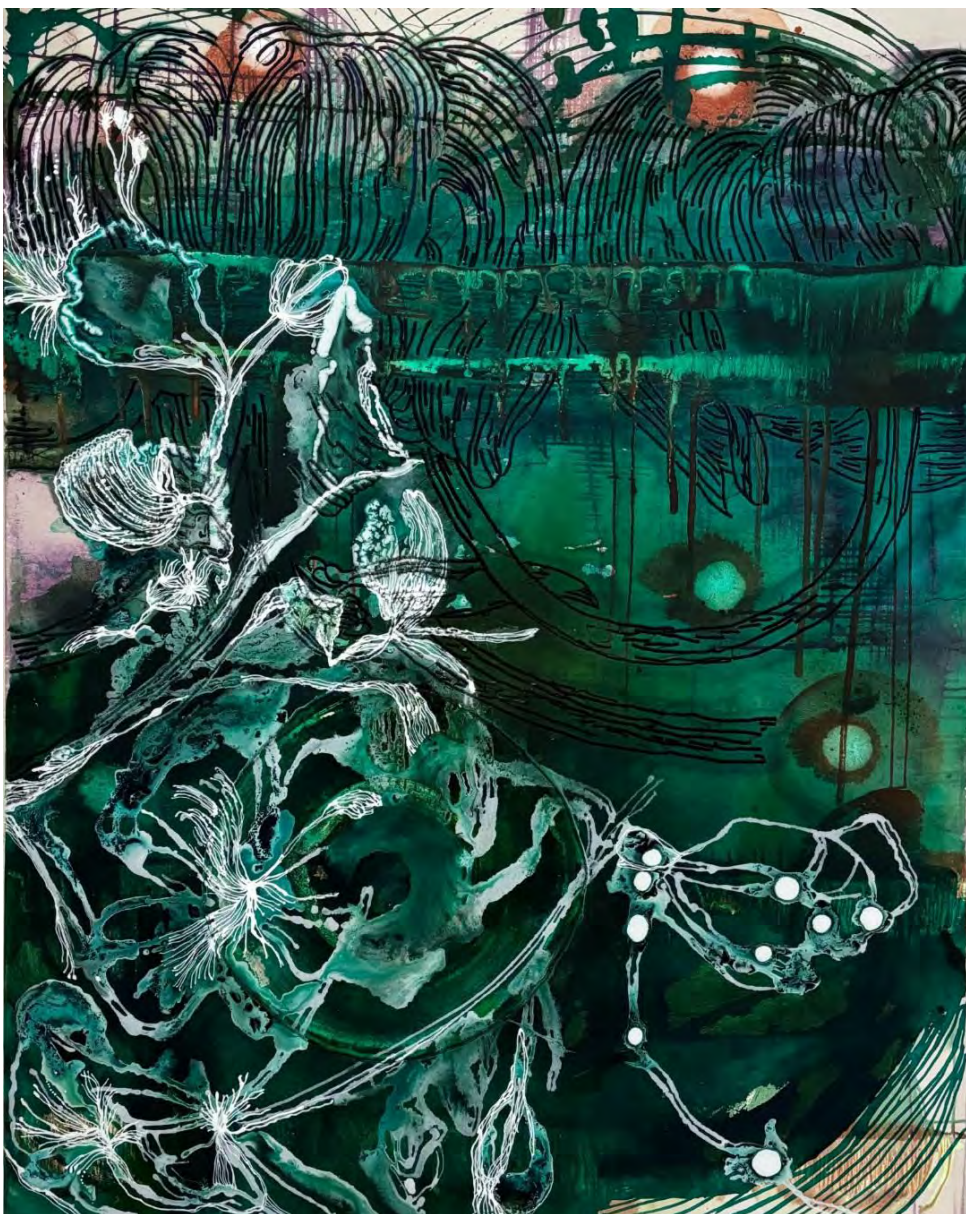
Museum De Lakenhal beheert een veelzijdige collectie kunst, kunstnijverheid en stadshistorische objecten, die onlosmakelijk verbonden zijn met de geschiedenis van Leiden. In totaal bestaat de collectie uit circa 24.000 objecten. Hiervan zijn ongeveer 1.500 werken te zien in de museumzalen en zijn circa 600 objecten langdurig in bruikleen bij andere instellingen. De overige collectie wordt onder museale omstandigheden beheerd, behouden en geconserveerd in de depots in het museum en op locatie, zodat deze ook voor toekomstige generaties toegankelijk blijft.

De afdeling Presentatie & Collectie draagt zorg voor het beheer, behoud en de registratie van de collectie en fungeert als belangrijk aanspreekpunt voor inhoudelijke vragen en verzoeken om beeldmateriaal van bezoekers, onderzoekers, collega-instellingen en andere belangstellenden. Onderzoeksvragen van musea, bruikleengevers en bruikleennemers worden, in nauwe samenwerking met het conservatorenteam, zorgvuldig en zo volledig mogelijk beantwoord.

De vaste collectiepresentatie wordt regelmatig vernieuwd. Daarbij worden objecten gewisseld, zowel om het behoud van kwetsbare collectie te waarborgen als om nieuwe inhoudelijke accenten in de presentatie aan te brengen. Zo blijft de collectiepresentatie dynamisch en krijgen bezoekers steeds opnieuw een ander perspectief op de rijkdom van de collectie.

In 2025 kreeg dit onder meer vorm in aansluiting op de tentoonstelling *Floris Verster – Thuis in het groen*, waarvoor een selectie uit de eigen collectie werd opgenomen in de tentoonstellingszalen. De vrijgekomen ruimte werd door conservator Renée Volkers en stagiair Willemien Zwarts ingericht met een presentatie die bijzondere aandacht schonk aan het werk van Menso Kamerlingh Onnes. Daarnaast werd in de Papevleugel een volledig uit de eigen collectie samengestelde presentatie gewijd aan Jan Wolkers, ter gelegenheid van zijn honderdste geboortedag.

AANWINSTEN

De collectie van Museum De Lakenhal groeit gestaag dankzij schenkingen, legaten, langdurige bruiklenen en gerichte aankopen. Omdat het museum regelmatig objecten krijgt aangeboden, wordt het principe van selectie aan de poort gehanteerd. Alleen werken die een duidelijke inhoudelijke en kwalitatieve meerwaarde bieden, worden aan de collectie toegevoegd. Daarbij wordt zorgvuldig onderzoek gedaan naar de herkomst, historische en artistieke betekenis en de plaats van het object binnen de Collectie Nederland. Ook wordt beoordeeld in hoeverre een werk bijdraagt aan een evenwichtiger en meerstemmig beeld van de geschiedenis en of het aansluit bij de verhalen die het museum wil vertellen. Een relatie met Leiden, de bestaande collectie of het museumgebouw vormt daarbij steeds een belangrijk uitgangspunt.

In 2025 werd de collectie uitgebreid met 26 objecten, waaronder twee langdurige bruiklenen.

Aankopen

Museum De Lakenhal verwierf in 2025 vier werken, allen van hedendaagse kunstenaars. Deze aanwinsten laten zien hoe het collectiebeleid in de praktijk vorm krijgt: door historische collecties vanuit nieuwe perspectieven te benaderen, ruimte te bieden aan onderbelichte verhalen en hedendaagse uitingen van Leidse cultuur en identiteit aan de collectie toe te voegen.

In aansluiting op de tentoonstelling *Floris Verster – Thuis in het groen* werd het schilderij *Oost-Indische kers (naar F.V.)* (2025) en een schetsboek van Seet van Hout aangekocht. Voor haar bijdrage aan de tentoonstelling verdiepte Van Hout zich gedurende bijna een jaar in het leven en oeuvre van Floris Verster. In haar schilderijen, tekeningen en kunstenaarsboeken verweefde zij motieven uit zijn werk met haar eigen beeldtaal. Het aangekochte werk vormt

daarmee een eigentijdse reflectie op Versters oeuvre en benadrukt hoe de historische collectie hedendaagse kunstenaars blijft inspireren. De toepassing van garens in het schilderij verwijst bovendien subtiel naar de textielgeschiedenis en de oorsprong van Museum De Lakenhal.

Een tweede belangrijke aanwinst is een deel van de installatie *Majalla's Mantel*, ontwikkeld door kunstenaar Sarah van Lamsweerde, erfgoed specialist en performer Alicia Hoost, theatermaker en stem-performer Esther Mugambi, beeldend kunstenaar Eugenie Boon en textielkunstenaar Claire Zandvliet. De installatie werd speciaal voor Museum De Lakenhal gemaakt en onderzoekt de historische driehoeksverhouding tussen Leiden, de textielhandel en het koloniale slavernijverleden. Beeldende kunst, performance, erfgoed en textiel kwamen hierin samen. Met deze aankoop zet het museum een volgende stap in de ambitie om de collectie een meerstemmig karakter te geven en de representatie van het koloniale verleden verder te versterken.

Ten slotte werd een door de Leidse kunstenaar Joosje Bosch ontworpen 3 October-jas aangekocht voor de collectie. Ter gelegenheid van het jubileum van de 3 October Vereeniging werd een eigentijds object aan de collectie toegevoegd dat de levendige traditie van het Leidens Ontzet weerspiegelt. De jas laat zien hoe hedendaagse vormgeving en lokale identiteit samenkomen en vormt een waardevolle aanvulling op de stadshistorische collectie, waarin niet alleen het verleden, maar ook de voortdurende ontwikkeling van Leidse tradities wordt vastgelegd.

PIETER GERAEDTS – ZONDER TITEL (2020–2025)

krantenpulp en gietklei, tie-wraps, acrylverf

Vanaf eind jaren negentig verscheurde en vermaalde Pieter Geraedts (Warmond 1940 – 2025 Leiden) kranten tot indrukwekkende pulpsculpturen. Zo probeerde hij de eindeloze stroom informatie stil te zetten. Aan dit object werkte hij tot in de laatste weken voor zijn overlijden.

De aanwinsten van 2025 tonen daarmee hoe Museum De Lakenhal de collectie gericht blijft ontwikkelen: door verbindingen te leggen tussen verleden en heden, nieuwe perspectieven toe te voegen aan bestaande verhalen en het erfgoed van Leiden blijvend te verrijken.

Schenken

Ook in 2025 mocht Museum De Lakenhal rekenen op de vrijgevigheid van particulieren die het museum een warm hart toedragen. Dankzij hun schenkingen werd de collectie verrijkt met werken die niet alleen artistieke en historische waarde hebben, maar ook nieuwe verbindingen leggen met de bestaande collectie en de verhalen die het museum vertelt.

Een bijzondere schenking kwam van de Leidse kunstenaar Pieter Geraedts (1940–2025), die kort voor zijn overlijden zeven werken aan het museum schonk. Geraedts leverde sinds de jaren zestig een belangrijke bijdrage aan de ontwikkeling van de beeldende kunst in Leiden en Nederland. Museum De Lakenhal bezat al enkele werken uit zijn vroege oeuvre, maar kon dankzij deze schenking ook een representatieve selectie van zijn latere sculpturen aan de collectie toevoegen.

Verzamelaar Willem Baars schonk het werk *Counter Shadow II* (2008) van Germaine Kruip. Eerder toonde het museum dit werk al in een tentoonstelling in Scheltema en met deze schenking wordt het werk van Kruip blijvend aan de collectie toegevoegd. Het werk sluit inhoudelijk aan bij de collectie rond De Stijl en biedt een eigentijdse reflectie op deze invloedrijke kunststroming. Daarmee vormt het een waardevolle aanvulling op de collectie moderne en hedendaagse kunst.

Daarnaast werd het schilderij *Heilig Geest Weeshuis met Hooglandse Kerk* (tussen 1900–1927) van Jan van Dam aan de collectie toegevoegd. Het werk toont de poort van het weeshuis en de voormalige zeventiende-eeuwse greinhal, waar de wollen stof

grein werd gekeurd en verkocht. In de verte is de Hooglandse Kerk te zien. Het werk heeft een belangrijke stadshistorische betekenis en vormt een waardevolle aanvulling op het panorama-stadsgezicht Jan van Dam dat al eerder in de collectie werd opgenomen. Samen bieden beide werken een beeld van het historische Leiden.

Met deze schenkingen werd de collectie in 2025 opnieuw versterkt op verschillende terreinen: van moderne en hedendaagse kunst tot stadsgeschiedenis. Zij onderstrepen het vertrouwen dat kunstenaars, verzamelaars en particuliere schenkers in Museum De Lakenhal stellen als beheerder van het Leidse erfgoed.

BRUIKLENEN

Langdurige bruiklenen

In 2025 ontving Museum De Lakenhal twee langdurige bruiklenen. Een bijzondere toevoeging aan de collectiepresentatie is het schilderij *Le petit pot blanc* (1929) van Nelly van Doesburg. Het werk, gemaakt onder haar kunstenaarsnaam Cupera, is het enige nog bekende schilderij van haar hand. Als een van de weinige vrouwelijke kunstenaars binnen De Stijl leverde Nelly van Doesburg een belangrijke bijdrage aan de beweging, zowel als interdisciplinair kunstenaar en als vertegenwoordiger van Theo van Doesburg na zijn dood.

Het schilderij werd in langdurig bruikleen gegeven door de nazaten van Wies van Moorsel (1935–2024), de enige erfgenaam van Theo en Nelly van Doesburg en een onvermoeibaar pleitbezorger voor de zichtbaarheid van vrouwelijke kunstenaars. *Le petit pot blanc* heeft een prominente plaats gekregen in de Van Doesburgzaal, naast *Contra-compositie VII* (1924) van Theo van Doesburg. Daarmee vormt het werk een waardevolle aanvulling op de Van Doesburg-collectie van het museum en biedt het bezoekers een completer beeld van de rol die Nelly van Doesburg speelde binnen De Stijl.

Het andere langdurige bruikleen uit particulier bezit is *Gezicht op de Lakenhal te Leiden* (1642), toegeschreven aan Susanna van Steenwijck-Gaspoel.

Verder kreeg in 2025 *Gezicht op Leiderdorp* (1628) van Jan van Goyen, dat in 2024 als bruikleen aan de collectie werd toegevoegd, een plaats in de collectiepresentatie. Het zeventiende-eeuwse landschap biedt een zeldzaam vroeg gezicht op Leiderdorp en de omgeving van Leiden.

Kortdurende bruiklenen

Voor onze tentoonstellingen in 2025 maakten we dankbaar gebruik van de generositeit van collega's en particuliere bruikleengevers om

de tentoonstellingen inhoudelijk te versterken met bijzondere schilderijen en objecten.

Floris Verster maakte in de periode 1888–1893 in totaal slechts zes bloemstillevens op groot formaat. Hiervan konden we er vijf samenbrengen in onze tentoonstelling over zijn werk door de bijzondere bruiklenen van onze Nederlandse collega's Stedelijk Museum Amsterdam, Groninger Museum, Singer Laren en het Van Gogh Museum.

Voor de tentoonstelling *Meesterlijk Myserie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot* kwamen relatief veel werken uit particuliere collecties (35%). In het vooronderzoek van de conservatoren werd er specifiek gezocht naar werken van Meester I.S. in zowel publieke als particuliere collecties in binnen- en buitenland. Zeer erkentelijk zijn we ook naar onze buitenlandse collega's die hun topstukken uitleenden aan deze tentoonstelling, waarin we samen met Serlachius Museums (Finland) voor het eerst het oeuvre van Meester I.S. zo compleet mogelijk hebben samengebracht en dit toonden in relatie tot zijn/haar Leidse tijdgenoten.

Uitgaande bruiklenen

In 2025 hebben we aan negen verschillende musea in totaal 34 objecten kunnen uitleenen. Op deze manier konden vele bezoekers van andere musea kennismaken met onze objecten. Zo kwamen er alleen al bij de tentoonstelling *FormaFantasma – Oltre Terra* in het Stedelijk Museum Amsterdam in totaal 323.043 bezoekers.

Bijzonder was de uitleen van drie werken aan het National Museum of Women in the Arts in Washington, USA voor de tentoonstelling *Women Artists from Antwerp to Amsterdam, 1600–1750*. Deze tentoonstelling werd in samenwerking met het Museum van Schone Kunsten in Gent georganiseerd.

De uitleen van negen werken aan het Museum van Bommel van Dam voor de tentoonstelling *Onbegrensd – Giselle Kuster* vormde de basis voor een verdere samenwerking met het museum, gericht op een tentoonstelling rond Giselle Kuster en haar Leidse jaren in Museum De Lakenhal in 2026.

We leenden het schilderij *Het ontbijt* van Coba Ritsema uit aan het Frans Hals Museum voor de tentoonstelling *Coba Ritsema – Oog voor kleur*.

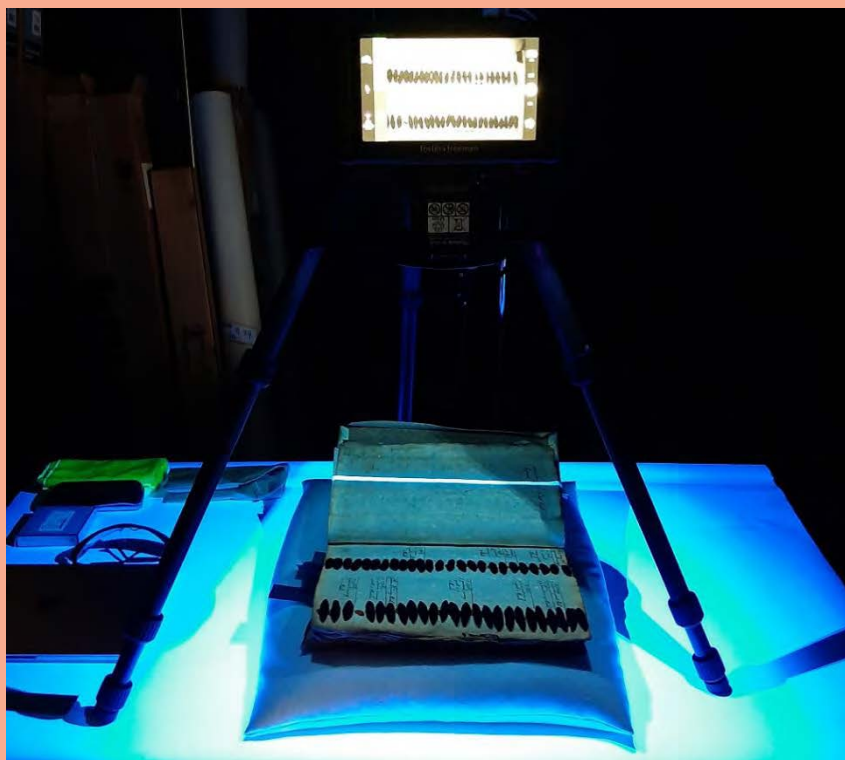
De samenwerking met Serlachius Museums voor de tentoonstelling *Monogrammist I.S.* leidde ertoe dat we drie werken van Leidse tijdgenoten – Gerrit Dou, Jan Lievens en David Bailly – konden uitleenen aan dit museum. Andersom kwam een werk van Meester I.S. van Serlachius naar Leiden voor onze tentoonstelling.

RESTAURATIE

In 2025 zijn 24 restauraties en behandelingen uitgevoerd, gericht op behoud en presentatie van de collectie.

Voor *Floris Verster – Thuis in het groen* werden verschillende werken behandeld voor een optimale presentatie in de tentoonstelling. Parallel aan deze tentoonstelling werd een nieuwe presentatie gemaakt in de collectiezaal rond Menso Kamerlingh Onnes. Ook hier waren enkele restauraties noodzakelijk.

Bijzonder was de restauratie van twee panelen van David Bailly: een zelfportret van de schilder en een portret van zijn vrouw Agneta van Swanenburg. Deze pendantportretten werden in 2024 aangekocht door de vriendenvereniging VBL en in langdurig bruikleen aan het museum gegeven. Na de restauratie zullen de schilderijen aan de vaste collectiepresentatie worden toegevoegd bij de andere werken van Bailly.

STALENBOEKEN ONDER DE LOEP

Op deze foto wordt de conditie van de stalen uit de staalmeestersboeken onderzocht. Met een Crime-Lite® AUTO-camera – een techniek uit de forensische wetenschap – brachten onderzoekers beschadigingen, vezelresten en sporen van de verftechnologie nauwkeurig in beeld. De analyses droegen bij aan hoe de kwetsbare stalenboeken het beste kunnen worden gedigitaliseerd.

Voor de tentoonstelling *Women Artists from Antwerp to Amsterdam, 1600-1750* in Washington en Gent werden de lijsten gerestaureerd van *Knipwerk met een afbeelding van Koning Stadhouder Willem III* van Johanna Koerten en *Gezicht op de Lakenhal te Leiden* van Susanna van Steenwijck-Gaspoel.

Voor de tentoonstelling *Coba Ritsema – Oog voor kleur* in het Frans Hals Museum werd het werk *Het ontbijt* gerestaureerd.

ONDERZOEK

De staalmeestersboeken

Museum De Lakenhal beheert sinds 1893 een unieke collectie van 31 stalenboeken van staalmeesters uit de voormalige Laecken-Halle. Deze boeken vormen een uitzonderlijke bron van kennis over de Leidse lakenindustrie en het verfproces in de zeventiende en achttiende eeuw. Leiden is een van de weinige lakensteden waar dit bijzondere archiefmateriaal bewaard is gebleven.

De stalenboeken bevatten goedgekeurde lakenstalen, voorzien van informatie over lakenververs, stofsoorten en datering. De combinatie van historisch textiel en schriftelijke documentatie maakt de collectie van grote waarde voor textiel- en economisch historici, museumprofessionals, studenten, kunstenaars en ontwerpers. Door de kwetsbare fysieke staat van de boeken is de collectie echter beperkt toegankelijk: veel pagina's zijn vervormd of verkleefd. Daarom zet het museum in op digitalisering.

In 2022 ontving Museum De Lakenhal financiering van Metamorfoze, het nationale programma voor het behoud van papieren erfgoed, voor een haalbaarheidsstudie naar de digitalisering van de collectie.

In 2025 werden de resultaten van de digitaliseringsproeven beoordeeld en adviseerde het projectteam over de meest geschikte methode. Tijdens een expertbijeenkomst op 27 oktober werd een

eerste selectie gemaakt van tien stalenboeken die als eerste zullen worden gedigitaliseerd. Deze boeken vormen onder meer een belangrijke bron voor het onderzoeksproject Black Magic (zie hieronder). De volgende stap is het verwerven van financiering voor de uitvoering van de digitalisering.

In het kader van de haalbaarheidsstudie publiceerden conservator Jori Zijlmans en papierrestauratoren Roos Kliphuis en Edith Greuters een artikel in het Journal of Paper Conservation. Daarnaast presenteerden zij de resultaten tijdens verschillende bijeenkomsten.

Black Magic

Het door NWO gefinancierde NICAS-onderzoeksproject *Black Magic* ging in februari 2025 van start en loopt tot 2029. Het project onderzoekt de ontwikkeling van kwaliteitsstandaarden voor zwartgeverfde lakens in de achttiende eeuw en maakt daarbij gebruik van de stalenboeken van Museum De Lakenhal als een van de belangrijkste bronnen.

Het onderzoek wordt uitgevoerd door postdoc Jenny Boulboulé en promovendus Rian Lenting (Universiteit van Amsterdam) in samenwerking met een interdisciplinair team van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en de Universiteit van Amsterdam onder leiding van prof. dr. ir. Maarten van Bommel. Namens Museum De Lakenhal is conservator Jori Zijlmans bij het project betrokken.

In 2025 werd gewerkt aan historisch bronnenonderzoek, de reconstructie van zwartgeverfde stoffen en onderzoek naar verouderingsprocessen.

Op zoek naar Meester I.S.

In aanloop naar de tentoonstelling *Meesterlijk Myserie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot* voerde Museum De Lakenhal samen met Serlachius Museums internationaal onderzoek uit naar de identiteit en het nog onbekende oeuvre van de zogenoemde

Meester I.S. Het onderzoek leidde tot nieuwe toeschrijvingen, een Engelstalige publicatie en een succesvolle tentoonstelling in Mänttä (Finland) en Leiden. In de slotfase werd bovendien een belangrijk werk van de meester herontdekt in Parijs, dat kon worden toegevoegd aan de tentoonstelling.

Het onderzoek stond onder leiding van conservatoren Janneke van Asperen (Museum De Lakenhal) en Tomi Moisio (Serlachius Museums), in samenwerking met Volker Manuth en Marieke de Winkel (Radboud Universiteit) en David de Witt (Museum Rembrandthuis).

PUBLIEKSPROGRAMMA

Met ons publieksprogramma, dat een breed aanbod van activiteiten voor verschillende doelgroepen omvat, verlagen we drempels en realiseren we een blijvende, diepgaande impact. Daarnaast bouwen we aan langdurige relaties met organisaties in de stad en inwoners. Dit jaar besteedden we extra aandacht aan het aanbod voor jongvolwassenen (18-30 jaar), families en mensen met dementie.

Onder meer door onze deelname aan het project Draden van Ons Nederlandse Slavernijverleden (DvONS) en onze langdurige samenwerking met Studio Moio versterkten we onze relatie met nieuwe doelgroepen.

BESTAANDE PROGRAMMA'S

Gratis instaprondleidingen

Ook in 2025 boden we op zondagmiddag gratis instaprondleidingen aan. Bezoekers konden deelnemen aan rondleidingen over de hoogtepunten en kernverhalen uit de collectie, het bijzondere museumgebouw en de tijdelijke tentoonstellingen. Een deel van de rondleidingen werd ook aangeboden in de Nederlandse Gebarentaal. In totaal namen 672 deelnemers mee aan de instaprondleidingen.

Open atelier

Elke zondag en op extra dagen in de schoolvakanties konden bezoekers tussen 13 en 16 uur in ons museumatelier deelnemen aan workshops, ontwikkeld en begeleid door professionele museumdocenten. De workshops sloten zoveel mogelijk aan bij de tijdelijke tentoonstellingen en gaven bezoekers de kans om zich creatief te uiten en nieuwe technieken te leren. In 2025 zijn vijf verschillende opdrachten aangeboden aan 1.130 deelnemers.

OPEN ATELIER – WORKSHOPS

Maak je punt!

In deze workshop maakten 168 deelnemers met behulp van textiel (o.a. jeans, vilt en borduurdraad) een draagbaar statement.

Bloem op Blad

In aansluiting bij de tentoonstelling van Floris Verster tekenden 312 deelnemers van alle leeftijden bloemen met softpastelpotloden op (donker)gekleurd papier, met verrassende resultaten.

Letterbeeld

Tijdens de Boekenweek ontwierpen 117 deelnemers hun eigen *ex libris*, dat zij vervolgens als lino-snede uitvoerden.

Leporello met puntjes

Geïnspireerd door de presentatie over Jan Wolkers, maakten 161 deelnemers een pointillistisch leporello met acrylverf.

Teken je tronie

In deze workshop tekenden 238 deelnemers hun zelfportret met softpastelkrijt in 17e-eeuwse tinten op donker papier, in aansluiting bij de tentoonstelling *Meesterlijk Mysterie*.

LAKENHAL LAAT – EDITIES

14 februari – 450 jaar Leids studentenleven

In samenwerking met de Universitaire Bibliotheken organiseerden we bij de tentoonstelling *Leiden viert feest* een avond over 450 jaar Leids studentenleven voor 122 bezoekers.

14 maart – Museum (z)onder water

Samen met de Leidse programmamaker Anika van de Wijngaard en kunstenaar Jos Agasi organiseerden we deze avond voor 66 bezoekers.

Vrijdag 11 april – Thuis in het groen

We organiseerden een thematische avond bij de tentoonstelling van Floris Verster voor 79 bezoekers.

Vrijdag 17 oktober – Who let the dogs out?

In het kader van de Maand van de Geschiedenis, met als thema *Natuurlijk*, organiseerden we *Who let the dogs out?*, dat 90 bezoekers trok.

Vrijdag 14 november – Meesterlijk Mysterie

In samenwerking met onder meer Leiden Shorts en DansBlok organiseerden we *Meesterlijk Mysterie*, dat 118 bezoekers trok.

Vrijdag 12 december – Doesjenel Prijs

Samen met de genomineerden van de Doesjenelprijs organiseerden we de uitreiking van de Doesjenel Prijs, die 64 bezoekers trok.

Thuisatelier

Ook in 2025 konden bezoekers via onze website aan de slag met een verzameling online kunst opdrachten. Via onder meer onze social media-kanalen brachten we deze opdrachten onder de aandacht.

Vakantieprogramma's

Tijdens de schoolvakanties boden we extra activiteiten aan voor gezinnen met kinderen vanaf 6 jaar. Zo organiseerden we extra Open Ateliers op woensdagmiddag en konden families het Familiespoor volgen. Bij beide tijdelijke tentoonstellingen vond een Kindercollege plaats, en op de laatste zondag van iedere vakantie was de gratis instaprondleiding speciaal afgestemd op families.

Leids Familie Museumweekend

Museum De Lakenhal nam op 12 en 13 april deel aan dit nieuwe initiatief van de Leidse musea. Met een passe-partout konden bezoekers alle Leidse musea in één weekend bezoeken. Omdat dit samenviel met het openingsweekend van de tentoonstelling van Floris Verster, organiseerden we een origami-activiteit op de Achterplaats, familieflitsrondleidingen en op zaterdagmiddag een extra Open Atelier.

Lakenhal Laat

In 2025 organiseerden we zes avondopenstellingen op de tweede vrijdag van de maand. Elke editie sloot aan bij een tijdelijke tentoonstelling of een thema uit de collectie. Dit jaar werkten we nadrukkelijker samen met Leidse makers en culturele organisaties.

Deze samenwerkingen zorgden voor bijzondere kruisbestuivingen en trokken ook het publiek van onze partners naar het museum. Daarnaast zagen we dat Lakenhal Laat een wisselend en gemiddeld jonger publiek trekt dan onze reguliere museumbezoekers. Bezoekers waarderen vooral de informele sfeer, waarin meer ruimte

is voor ontmoeting en gesprekken. Dat is een van de pijlers van Lakenhal Laat. De verdiepende programmering bestaat onder meer uit performances, korte lezingen, flitsrondleidingen en workshops.

Museumnacht

Op 1 juni vond Museumnacht plaats, de jaarlijkse avondopenstelling van de Leidse musea van 20.00 tot 01.00 uur, een initiatief van studentenvereniging Quintus. Student-programmeur Noor van den Berg ontwikkelde, onder begeleiding van een museummedewerker, een activiteitenprogramma dat grotendeels aansloot bij het thema van de tentoonstelling *Thuis in het groen* van Floris Verster.

Speciaal voor deze avond werden diverse programmaonderdelen ontwikkeld. Zo liet theatergezelschap Domino, bestaande uit acteurs met een verstandelijke beperking, zich voor de dansperformance *Bloei* inspireren door de cyclus van bloei en verval.

Museumdocenten verzorgden de atelierworkshop *Groen, groener, groenst* en Annet Breure vertelde in flitscolleges verrassende plantenverhalen. Flitsrondleidingen door de tentoonstelling *Floris Verster, thuis in het groen* werden afgewisseld met de performance *I* Alexander, van Nadia de Vries en Max Fletcher.

Daarnaast klonken er bijzondere muzikale bijdragen, zoals een Gregoriaans pestgezag bij het werk *Liberty* (2011) van Erwin Olaf, een bierbrouwerslied in de Bierbrouwerskamer en een religieus zangstuk naast het Leidse koorboek. De verdere muzikale omlijsting van de avond werd verzorgd door DJ 7LeVeL7!, Prince Faar en singer-songwriter Siris Anish, die het programma afsloot.

Museumnacht trok 1.261 bezoekers en werd mogelijk gemaakt door 56 deelnemende kunstenaars en performers en 14 vrijwilligers.

College op zondag

College op Zondag is inmiddels een vaste pijler binnen het publieksprogramma van Museum De Lakenhal. Het programma bood in 2025 verdiepende lezingen bij tijdelijke tentoonstellingen en behandelde actuele of historische Leidse vraagstukken met een link naar het museum, zoals de crowdfundingactie voor *Glas in Beton*. Ook sloten sommige edities aan bij landelijke thema's, zoals de Maand van de Geschiedenis. In totaal bezochten 1.066 bezoekers onze colleges, die vrijwel zonder uitzondering uitverkocht waren.

Kunstroute Leiden

De jaarlijkse Kunstroute Leiden vond plaats op 27 en 28 september. De opening werd gecombineerd met de opening van de tentoonstelling van de Doesjenel Prijs. Burgemeester Heijkoop verrichtte de openingshandeling en Studio Moio vroeg met de performance *De Fanfare van de hoop* aandacht voor dakloosheid in Leiden.

De Kunstroute werd traditiegetrouw afgetrapt tijdens de Industry Day. Tijdens deze middag voor professionele kunstenaars stonden actuele kunstinitiatieven in de openbare ruimte, en de bekendmaking van de genomineerden voor de Doesjenel Prijs, centraal. Aansluitend organiseerde de Gemeente Leiden een Cultuurborrel, waarvoor ook partners uit de podiumkunsten waren uitgenodigd. De Industry Day en Cultuurborrel trokken samen 133 deelnemers.

Ook in 2025 was aan de Kunstroute een scholenproject verbonden, dat dankzij het Jong Mecenaat van Museum De Lakenhal gratis kon worden aangeboden. Hieraan namen vijf scholen, vijf klassen, 116 leerlingen en drie kunstenaars deel.

Tijdens het weekend konden bezoekers gratis kennismaken met het werk van 173 professionele beeldend kunstenaars, verspreid over

COLLEGE OP ZONDAG – EDITIES

12 januari – Preview programma 2025

Vooruitblik op het nieuwe programma van het museum, met 120 bezoekers.

2 februari – Achter de schermen bij *Leiden viert feest*

In samenwerking met de Universitaire Bibliotheken namen 94 bezoekers een kijkje achter de schermen van de tentoonstelling.

2 maart – Glas-in-beton

Samen met Historische Vereniging Oud Leiden werd het kunstwerk van Jan Meine Jansen en de toekomst ervan belicht, met 120 bezoekers.

6 april – Draden van ons Nederlandse Slavernijverleden

Samen met het Wereldmuseum werd stilgestaan bij de doorwerking van het Nederlandse slavernijverleden, met o.a. Karwan Fatah Black en 38 bezoekers.

11 mei – Bloemstillevens van Floris Verster

In samenwerking met Studium Generale werd het bloemrijke oeuvre van Floris Verster verder uitgediept, met 98 bezoekers.

1 juni – Flora Batava

In samenwerking met Studium Generale stond de historische planten-encyclopedie centraal, met 114 bezoekers.

6 juli – Natuurlijk Wolkers

Met onder anderen Onno Blom werd het leven en werk van Jan Wolkers belicht, met 112 bezoekers.

7 september – Leidse stadspoorten digitaal herbouwd

Samen met Historische Vereniging Oud Leiden werd de digitale reconstructie van verdwenen Leidse stadspoorten besproken, met 108 bezoekers.

5 oktober – Rndom het schaa

In het kader van de Maand van de Geschiedenis werd vanuit verschillende perspectieven gekeken naar de rol van het schaa in cultuur en geschiedenis, met onder anderen Amanda Pinatih en 37 bezoekers.

2 november – Meester I.S. en de Leidse meesters

Samen met Historische Vereniging Oud Leiden werd de digitale reconstructie van verdwenen Leidse stadspoorten besproken, met 108 bezoekers.

7 december – Bontmantel en hoofddoek

Marieke de Winkel en Thijs Gerbrandy gingen in op Meester I.S. en zijn mogelijk Oost-Europese wortels, met 110 bezoekers.

75 locaties in Leiden. Cultuurcoach Leiden ontwikkelde opnieuw een speciale Kinderkunstroute. Opvallend was het groeiende aantal internationale bezoekers: naast buitenlandse toeristen maakten ook steeds meer expats en internationale studenten gebruik van de route. De Kunstroute trok in totaal 6.700 bezoekers.

Studio Moio

Sinds 2019 doen de jongeren van de Dadakademia, onderdeel van Studio Moio (Maatschappelijk Ondernemen in Onderwijs), jaarlijks artistiek onderzoek naar een thema dat is geïnspireerd op de najaarstentoonstelling van Museum De Lakenhal. De meerjarige samenwerking die Museum De Lakenhal en Studio Moio in 2024 voor vijf jaar zijn aangegaan, kreeg in 2025 verder vorm. Geïnspireerd door de tentoonstelling *Leiden viert feest – 450 jaar optochten* stond het Dadakademische jaar in het teken van *Optocht van de Toekomst*.

De resultaten van dit onderzoek waren gedurende het jaar op verschillende momenten zichtbaar. Op 7 februari organiseerden de jongeren tijdens de Dies Natalis van de Universiteit Leiden de *Optocht voor een Ander*, voorafgegaan door workshops met kunstenaars Frank Koolen en Susan Bink. Tijdens de opening van de Kunstroute Leiden presenteerde Studio Moio *De Fanfare van de Hoop*, een performance die aandacht vroeg voor dakloosheid in Leiden. Het thema inspireerde bovendien een van de deelnemers tot een graphic novel over Adriaen Wolfertszn, een vergeten scheepstimmerman uit Zoetermeer die de Geuzen heeft geholpen bij de bevrijding van Leiden. Het eerste exemplaar werd in het museum overhandigd aan burgemeester Heijkoop.

‘Ik loop mee tegen individualisme en voor verbinding.’ – Deelnemer Ellen

Ook buiten het jaarthema was Studio Moio actief in het museum. In het auditorium vond de bijeenkomst *Halfway There* plaats voor het Maatschappelijke Dienst Tijd-traject *UniverCity*. Als onderdeel daarvan reikten zij voor de tweede keer de jaarlijkse prijs Het Voetstuk uit: een speciale prijs voor een ambtenaar die voor de jongeren van Studio Moio een onzichtbare heldenrol vervult. In 2025 viel deze eer te beurt aan museummedewerker Satish, die de jongeren inspireerde met zijn unieke kijk op het museum. Daarmee legde hij de basis voor een prachtige zintuigenreis door het museum, ontwikkeld door de jongeren voor Museumnacht. Daarnaast vond de opening van het nieuwe Dadakademische jaar plaats in het museum, in aanwezigheid van de gemeentesecretaris en de wethouder Cultuur.

In 2025 ondertekenden Museum De Lakenhal en Studio Moio bovendien een intentieverklaring voor het deelproject 'Jongeren als sleutel tot een toekomstbestendige culturele sector', waarin de jongeren in 2026 leeftijdsgenoten willen betrekken bij het museum.

Een bijzonder langere termijnresultaat van de samenwerking was de zelfstandige deelname van Studio Moio aan de grote 3 Oktoberoptocht van 2025. Waar de jongeren een jaar eerder nog wat onwennig meeliepen onder de vleugels van Museum De Lakenhal, gaven zij aan het in 2025 zelfstandig te durven omdat ze zich nu 'echt Leids' voelden.

'Mijn zus deed weer even mee in het gewone leven. Heel waardevol!' –Begeleidende deelnemer bij Memorabel

SPECIAL GUESTS

Memorabel

Eind 2024 werd duidelijk dat we de gratis Memorabel-rondleidingen en rondleidingen voor zorginstellingen kunnen voortzetten tot en met november 2026. De komende twee jaar kunnen we vijftig groepen ontvangen en daarnaast de maandelijkse individuele Memorabel-rondleidingen blijven aanbieden.

Om het programma opnieuw onder de aandacht te brengen, startten we in 2025 een nieuwe campagne. In de week van Wereld Alzheimerdag verstuurden we posters en flyers naar zorginstellingen, dagbestedingslocaties en Alzheimer- en dementienetwerken. De belangstelling vanuit zorginstellingen en dagbestedingen was groot en leidde tot veel groepsaanmeldingen. Bij de maandelijkse

rondleidingen voor individuele deelnemers is daarentegen nog regelmatig plaats voor nieuwe deelnemers.

Sprekend Erfgoed (NT2)

In de tweede helft van 2024 en in 2025 werd het project Sprekend Erfgoed, dat eerder werd georganiseerd door Erfgoedhuis Zuid-Holland, voortgezet door team Werk & Inkomen van de Gemeente Leiden, met betrokkenheid van Leiden Kennisstad.

In het museum hebben we twee groepen van tien cursisten van diverse afkomsten – zoals Somalië, Eritrea en China – ontvangen die Nederlands als tweede taal moeten leren. We leverden een bijdrage aan hun taalverwerving via vier bezoeken per groep aan ons museum waar een rondleiding werd afgewisseld met een workshop, beide gegeven door een speciaal getrainde museumdocent.

Rondleidingen in Nederlandse Gebarentaal

Ook in 2025 organiseerden we rondleidingen in de Nederlandse Gebarentaal (NGT). Tijdens de gratis openstelling op 3 oktober verzorgde Kirsten van de Ven een rondleiding waarin het verhaal van Leidens Ontzet centraal stond. Daarnaast organiseerden we een familierondleiding in NGT bij de tentoonstelling *Floris Verster – Thuis in het groen*. Hoewel er geen families met kinderen deelnamen, trok de rondleiding vijf bezoekers.

Voor de ontwikkeling en promotie van het aanbod werken we samen met Musea in Gebaren. Zowel deze organisatie als de rondleider brengen de activiteiten via hun eigen kanalen onder de aandacht.

SPECIALE PROJECTEN EN ACTIVITEITEN

Draden van Ons Nederlandse Slavernijverleden (DvONS)

DvONS is een initiatief van Stichting Villa Maecenatis. In twaalf provincies worden monumentale wandkleden gemaakt van 35 meter breed en 2,5 meter hoog. De kleden zijn ontworpen door kunstenaars en verbeelden op artistieke wijze de relatie tussen de betreffende provincie en het koloniale verleden.

Museum De Lakenhal besloot aan dit landelijke project deel te nemen omdat de relatie tussen textiel(handel) en het koloniale verleden ook door het museum zelf wordt onderzocht. Samen met het Wereldmuseum in Leiden was het museum verantwoordelijk voor het maken van een vijfde deel van het wandkleed 'Zuid-Holland' dat werd ontworpen door kunstenaar Marcos Kueh.

Deelnemers konden zich vrijwillig aanmelden en inschrijven op de werksessies, begeleid door een gespecialiseerde museumdocent. Het was een intensief project waarin veel van de deelnemende vrijwilligers werd gevraagd, maar wat ook volledig door hen werd omarmd. Vele uren van haken, borduren, quilten en vilten hebben

geleid tot reflectie, dialoog en bewustwording. Veel van de 121 deelnemers waren niet eerder in ons museum geweest.

Praat Nederlands-dag

Museum De Lakenhal was partner van Praat Nederlands Day, een stadsbreed initiatief van het Leiden International Centre dat internationals in de regio stimuleert om de Nederlandse taal te leren. Tijdens de eerste editie, op donderdag 9 oktober 2025, bood het museum rondleidingen aan als onderdeel van het dagprogramma met taalgerichte activiteiten voor verschillende niveaus. Aan de rondleidingen namen in totaal 120 deelnemers deel.

'We had lots of fun doing the kids activities! It was fun and we couldn't leave. Thank you for this fantastic experience.'

Lucy (11 years old) over publieksprogramma bij Floris Verster

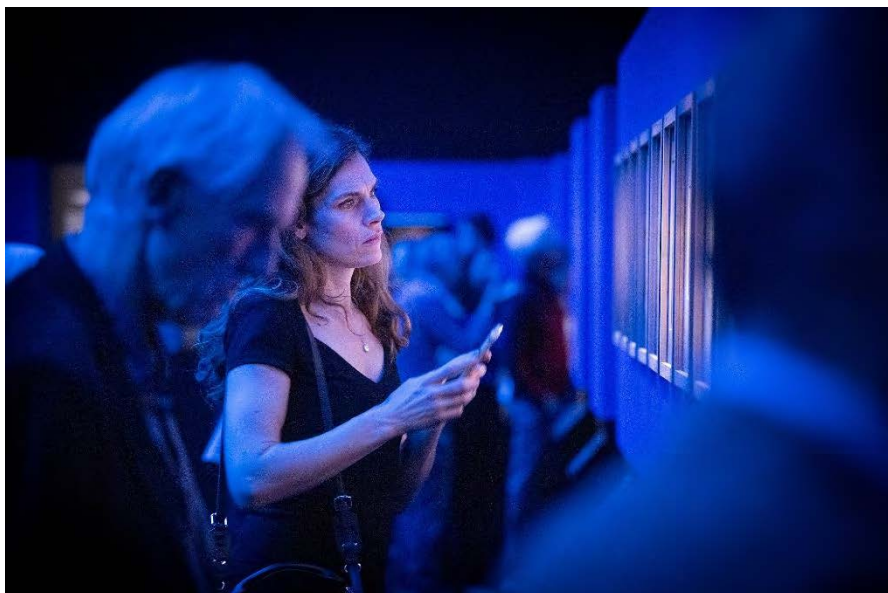
PROGRAMMA TIJDELIJKE TENTOONSTELLINGEN

Floris Verster – Thuis in het groen

Rond de tentoonstelling *Floris Verster – Thuis in het groen* ontwikkelden we samen met partners uit de stad een breed publieksprogramma, waarmee we nieuwe doelgroepen bereikten en bezoekers op verschillende manieren kennis lieten maken met het museum en het werk van Verster. In samenwerking met de Vrienden van het Singelpark ontwikkelden we een Floris Verster-route door het Singelpark en een speciale familieroute, waarmee bezoekers de tentoonstelling konden verbinden met de natuur buiten het museum.

Naast deze familieroute in het Singelpark, brachten we Versters werk ook op andere manieren buiten de museummuren tot leven. Zo organiseerden we het Open Atelier Bloem op Blad op locatie tijdens de SOL Vakantieweek in Het Gebouw, waar kinderen na een introductie over Versters werk zelf botanisch leerden tekenen. Voor het primair onderwijs ontwikkelden we een programma waarin een bezoek aan de tentoonstelling werd gecombineerd met een wandeling door het Singelpark aan de hand van de familieroute. Samen met Studium Generale organiseerden we bovendien de lezingenreeks Verhalen in het groen, die ook via een livestream te volgen was.

Met de fotoactie #SpotVerster nodigden we bezoekers uit om de natuur met de blik van Verster te bekijken. Deelnemers plaatsten een speciaal kaartje achter een bloem of plant, maakten hiervan een foto en deelden deze via Instagram. Hoewel de actie relatief weinig inzendingen opleverde, resulteerde zij in een aantal bijzondere foto's waarin de aandachtige observatie van de natuur centraal stond.

Ook voor de Zomerschool voor ouderen, gericht op het tegengaan van eenzaamheid, vormde het werk van Floris Verster het uitgangspunt. De cursus startte in Museum De Lakenhal met een rondleiding door de tentoonstelling.

Meesterlijk mysterie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot

Bij de tentoonstelling *Meesterlijk mysterie* organiseerden we een gevarieerd publieksprogramma. De tentoonstelling vormde de basis voor twee nagenoeg uitverkochte edities van College op Zondag en een editie van Lakenhal Laat. Daarnaast ontwikkelden we een introductiefilm en een audiotour, ingesproken door actrice Anna Drijver. Met deze middelen nodigden we bezoekers uit om zelf te kijken, verbanden te leggen en het mysterie rond de identiteit van Meester I.S. verder te ontdekken. Bezoekers konden hun eigen ideeën over de identiteit van de meester inzenden via een QR-code aan het einde van de tentoonstelling, wat zorgde voor extra betrokkenheid. Zowel de film als de audiotour werd zeer positief ontvangen. Met een pick-up rate van 21% groeide de audiotour uit tot een van de best gebruikte audiotours van Museum De Lakenhal tot nu toe.

Op de Achterplaats konden bezoekers deelnemen aan een creatieve opdracht, waarbij zij een hoofddeksel tekenden bij een bestaande afbeelding, geïnspireerd op het werk van Meester I.S. De activiteit leidde tot veel interactie tussen bezoekers en leverde verrassende resultaten op.

ONDERWIJS

PRIMAIR ONDERWIJS

In 2025 ontvingen we zo'n 1.000 basisschoolleerlingen in het museum. Dat is een lichte daling ten opzichte van 2024. De meeste schoolbezoeken waren afkomstig uit de regio Leiden. Met dank aan een bijdrage van ons Jong Mecenaat namen 36 scholen kosteloos deel aan een onderwijsprogramma. De combinatie van een rondleiding door het museum en een workshop in ons atelier blijkt zowel bij leerlingen als docenten erg aantrekkelijk.

Met ons onderwijsaanbod maakten leerlingen op uiteenlopende manieren kennis met kunst, geschiedenis en erfgoed. Zo ontdekten zij meer over kunst en het dagelijks leven in de zeventiende eeuw, de geschiedenis van het beroemde Leidse laken en het spannende verhaal van Leidens Beleg en Ontzet. Daarnaast nodigden we leerlingen uit om aan de hand van onze collectie moderne kunst samen te filosoferen en verschillende perspectieven te verkennen.

Onze huidige onderwijsprogramma's zijn ontwikkeld in 2019, het jaar van de heropening van het museum. In 2025 zijn we gestart met de doorontwikkeling van deze programma's. Vanaf het najaar van 2026 introduceren we een vernieuwd aanbod dat nog beter aansluit bij de nieuwe kerndoelen burgerschap in het primair onderwijs.

VOORTGEZET ONDERWIJS

Ook in 2025 boden we zo'n 1.400 leerlingen een gevarieerd programma voor het voortgezet onderwijs aan. In de cursus *Kijken naar kunst, hoe doe je dat?* maken leerlingen uit vmbo, havo en vwo op een interactieve manier kennis met kunst kijken. De cursus

stimuleert hen om met vertrouwen een eigen oordeel te vormen en laat zien dat kunst kijken vooral ook plezier kan geven.

Daarnaast bezochten 930 leerlingen het museum in groepsverband onder begeleiding van eigen docenten.

HBO/WO

Bijna 700 HBO- en WO- studenten bezochten het museum voor een rondleiding of programma van het museum of met eigen begeleiders.

BIJZONDERE PROJECTEN

Cultuursjop 2025

Museum De Lakenhal nam ook in 2025 deel aan Cultuursjop, het culturele kennismakingsfestival voor vmbo-leerlingen in Leiden. Tijdens het festival op 18 februari maakten leerlingen via workshops en voorstellingen kennis met het brede culturele aanbod van de stad.

Voor onze bijdrage ontwikkelden we een workshop rond de geschiedenis van de 3 October-optochten. Aan de hand van buttons, clubsjaals en andere uitingen van identiteit en verbondenheid gingen 20 vmbo-leerlingen in gesprek over de vraag hoe je laat zien waar je bij hoort of waar je voor staat. Aansluitend maakten zij een eigen button van bijzonder materiaal, met een persoonlijke of maatschappelijke boodschap.

Kunstshot 2025

Kunstshot, het CKV-festival voor leerlingen uit de bovenbouw van havo en vwo in Leiden en omgeving, vond dit jaar plaats op 26 september. Het festival biedt jongeren de mogelijkheid om actief verschillende kunstdisciplines te ervaren en wordt georganiseerd door BplusC (Bibliotheek plus Centrum voor Kunst en Cultuur) in samenwerking met culturele organisaties uit Leiden.

Tijdens Kunstshot verzorgde Museum De Lakenhal een workshop waarin 60 leerlingen uit klas 3 en 4 kennismaakten met het monogram als persoonlijke handtekening. Aan de hand van voorbeelden uit de museumcollectie ontdekten zij hoe kunstenaars hun werk markeerden met een monogram en welke rol dit speelde in de kunstgeschiedenis. Vervolgens ontwierpen en etsten de leerlingen onder begeleiding van een kunstenaar hun eigen monogram in het museumatelier.

MARKETING & COMMUNICATIE

Museum De Lakenhal zette ook in 2025 verschillende middelen en kanalen in om de missie en visie uit te dragen, de tentoonstellingen onder de aandacht te brengen en een groot en divers publiek te bereiken. Het bezoekersdoel voor 2025 lag op minimaal 75.000 bezoekers. Met 88.918 bezoekers hebben we deze ambitie ruimschoots behaald.

COMMUNICATIE & PUBLICITEIT

Tijdelijke tentoonstellingen

Voor iedere tentoonstelling ontwikkelden we een passend marketing- en communicatieplan, afgestemd op de beoogde doelgroepen. Voor de tentoonstelling *Floris Verster – Thuis in het groen* richtten we ons op de focusdoelgroepen Klassieke Cultuurliefhebber en Weelderige Cultuurminnaar, volgens het Culturele Doelgroepenmodel. Daarnaast besteedden we aandacht aan botanische liefhebbers en gezinnen met kinderen, in verband met de speciale wandelroute door het Singelpark.

Rond *Meesterlijk Mysterie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot* lag de nadruk op de Klassieke Cultuurliefhebber, de Weelderige Cultuurminnaar en kunstprofessionals. De campagne omvatte advertenties in o.a. *MUZE* en *Museumtijdschrift*, plaatsingen in de Cultuurladder van landelijke dagbladen en – dankzij een bijdrage uit het Blockbusterfonds – voor het eerst een landelijke radiospot. Deze brede inzet zorgde voor een aanzienlijk groter bereik. De lovende recensies in *NRC* en *Trouw* werden opgenomen in de tweede campagnefase en versterkten de zichtbaarheid van de tentoonstelling. Via onze stadspartner Leiden & Partners realiseerden we daarnaast extra bereik met branded content in *Libelle* en *Margriet*.

Daarnaast besteedden we aandacht aan onze kleinere tentoonstellingen en bijzondere interventies op zaal. Zo ontwikkelden we campagnes voor *Natuurlijk Wolkers – Een eeuw verwondering*, ter gelegenheid van de honderdste geboortedag van publiekslieveling Jan Wolkers, en voor de *Doesjenel Prijs 2025*.

Vaste collectie in de spotlight

Voor het eerst sinds de heropening voerden we een campagne voor de vaste collectie. In 2025 richtten we de aandacht op het vroegst bekende werk van Rembrandt. Met deze campagne wilden we zowel onze bestaande doelgroepen – de Klassieke Cultuurliefhebber en de Weelderige Cultuurminnaar, die vaak in het bezit zijn van een Museumkaart – bereiken als nieuwe bezoekersgroepen aanspreken, waaronder volbetalende toeristen die al in Leiden verbleven. De bekende naam Rembrandt leende zich hier goed voor.

Publieksactiviteiten

Ook in 2025 besteedden we structureel aandacht aan onze vaste publieksactiviteiten, waaronder Lakenhal Laet, Museumnacht en College op Zondag.

Campagne Mecenaat

Om nieuwe leden te werven voor het Lucas van Leyden Mecenaat ontwikkelden we een speciale boekenlegger. Deze werd toegevoegd aan de volledige oplage van de tentoonstellingspublicatie van *Meesterlijk Mysterie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot*. Hiermee maakten we bezoekers op een laagdrempelige manier bekend met het mecenaat en de mogelijkheid om Museum De Lakenhal te ondersteunen.

Tussen Kunst & Kitsch

Op 8 september vonden de opnames plaats van het TV-programma *Tussen Kunst & Kitsch*. De uitzending is in 2026 uitgezonden op NPO1.

FREE PUBLICITY

Voor de verschillende tentoonstellingen ontwikkelden en voerden we gerichte mediastrategieën uit. Daarbij werkten we samen met relevante media, culturele partners en maatschappelijke organisaties die via hun eigen netwerken en kanalen bijdroegen aan het bereiken van nieuwe en bestaande doelgroepen.

Floris Verster – Thuis in het groen

Bij *Floris Verster – Thuis in het groen* richtten we ons op regionale en landelijke media, met bijzondere aandacht voor partners die aansloten bij de groene thematiek van de tentoonstelling. Deze aanpak resulteerde onder meer in landelijke zichtbaarheid via het TV-programma *Nu te zien!*, Om nieuwe publieksgroepen te bereiken.

werkten we samen met o.a. het Singelpark, de Hortus botanicus Leiden en Nivon Natuurvrienden. Met deze partners organiseerden we winacties om bezoekers voor de tentoonstelling te interesseren. Daarnaast ontvingen bewoners van de Floris Versterlaan een persoonlijke uitnodiging voor gratis toegang tot de tentoonstelling.

Meesterlijk Mysterie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot

Voor *Meesterlijk Mysterie* werkten we samen met onder andere de Serlachius Museums (Finland), CODART en de Buitenlandse Pers Vereniging. Voor het eerst maakten we gebruik van PR Dashboard en zetten we actief in op internationale media-aandacht. Via het internationale conservatorennetwerk CODART verspreidden we een oproep om mee te denken met het onderzoek onder vakgenoten. Door het mysterie rond de anonieme kunstenaar Meester I.S. en het eenmalige karakter van de presentatie van zijn werken in Nederland als nieuwswaarde uit te lichten, wisten we diverse media, zoals NRC,

Volkskrant, Trouw, NPO Radio 1, NPO Klassiek en The Burlington Magazine, te interesseren voor de tentoonstelling.

Natuurlijk Wolkers – Een eeuw verwondering

Voor *Natuurlijk Wolkers* richtten we ons naast regionale media specifiek op natuur- en lifestylepublicaties. De tentoonstelling kreeg aandacht in onder andere *Flair*, *Margriet*, *Villa d'Arte* en *Buitenleven*. Ook was er landelijke zichtbaarheid via NPO Radio 1, waar conservator Renée Volkers werd geïnterviewd. De samenwerking met schrijver Onno Blom rondom de speciale editie van *Het laatste gele blad* droeg eveneens bij aan de aandacht voor de tentoonstelling.

Doesjenel Prijs 2025

Voor de *Doesjenel Prijs* richtten we ons op hedendaagse kunstplatforms, waaronder *See All This*, *Metropolis M* en *BK Informatie*, en op lokale en regionale media. Daarnaast werkten we samen met kunstacademies om via nieuwsbrieven en sociale media jonge kunstenaars en kunststudenten te bereiken.

‘Een van de grootste raadsels uit de schilderkunst van de Nederlandse 17de eeuw.’

– COLLECT over Meesterlijk Mysterie

Mediawaarde

De tentoonstellingen in 2025 genereerden gezamenlijk een mediawaarde of AVE (Advertising Value Equivalence) van € 1.376.000. Hiermee is de mediawaarde met 19% gestegen ten opzichte van 2024.

De mediawaarde van 2025 is als volgt opgebouwd:

- *Rembrandts vier zintuigen* (20 januari 2024 t/m 30 maart 2025): € 238.000
- *Majalla's Mantel* (9 november 2024 t/m 16 april 2025): € 48.000
- *Floris Verster* (12 april t/m 24 augustus 2025): € 226.000
- *Natuurlijk Wolkers* (2 mei t/m 14 september 2025): € 478.000
- *Doesjenel Prijs 2025* (26 september 2025 t/m 25 januari 2026): € 30.000
- *Meesterlijk Mysterie* (11 oktober 2025 t/m 8 maart 2026): € 301.000

ONLINE CONTENT

Voor iedere tentoonstelling ontwikkelden we een communicatie- en contentplan met onder meer uitgebreide tentoonstellingspagina's, activiteitenpagina's, social media-content en verdiepende online verhalen. Voor de grotere tentoonstellingen, waaronder *Floris Verster – Thuis in het groen* en *Meesterlijk Mysterie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot*, maakten we daarnaast trailers om bezoekers te informeren en te enthousiasmeren.

Ook ontwikkelden we specifieke audiovisuele content rondom verschillende tentoonstellingen. Voor de *Doesjenel Prijs 2025* maakte Frances Rompas een documentaire, waarvan fragmenten werden ingezet op sociale media. Voor *Nieuwe Leidse Deken* realiseerde zij eveneens een film. Voor *Natuurlijk Wolkers – Een eeuw verwondering* verzamelden we beeldmateriaal van *De Achtertuin van Jan Wolkers*, dat werd vertoond in het Auditorium.

Online communicatie

Via onze eigen online kanalen bereikten we wekelijks tienduizenden potentiële bezoekers. De groei van het online bereik zette in 2025

sterk door: zo steeg het websitebezoek met 75% ten opzichte van 2024. Ook onze andere online kanalen groeiden:

- Instagram: 12.500 volgers (+23,7% ten opzichte van 10.104 in 2024)
- Facebook: 12.900 volgers (+2,37% ten opzichte van 12.601 in 2024)
- LinkedIn: 5.400 volgers (+16,3% ten opzichte van 4.645 in 2024)
- Nieuwsbrief: 3.578 abonnees (+5,1% ten opzichte van december 2024), met een gemiddelde open rate van 32,7% en click rate van 6%. We verstuurden 12 reguliere nieuwsbrieven en één speciale editie rond *Meesterlijk Mysterie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot*.

In 2025 startten we daarnaast met een interne nieuwsbrief voor medewerkers en vrijwilligers, om de betrokkenheid en informatievoorziening binnen de organisatie te versterken.

Fotografie

In 2025 investeerden we bewust in professionele fotografie, met extra aandacht voor bezoekers in beeld. Door bezoekers in herkenbare situaties vast te leggen, ontstond een beeldbank die de uitstraling van Museum De Lakenhal versterkt en bijdraagt aan een persoonlijker en toegankelijker communicatie.

PUBLIEKSONDERZOEK

We doen doorlopend publieksonderzoek. Door het boventallig verklaren van de medewerker onderzoek en analyse (zie Bedrijfsvoering) is het publieksonderzoek vanaf *Meesterlijk Mysterie* geborgd bij onderzoeksbureau Cigarbox. Via hun Impact Dashboard krijgen we inzicht in wie onze bezoekers zijn, waar zij vandaan komen en hoe zij hun bezoek ervaren. Bezoekers van *Meesterlijk Mysterie* waardeerden de tentoonstelling met maar liefst een 8,5.

FONDSENWERVING & RELATIEBEHEER

Museum De Lakenhal maakt als stadsmuseum deel uit van de gemeente Leiden. Dankzij een structurele bijdrage kunnen we onze kerntaken realiseren. Maar voor het ontwikkelen van bijzondere tentoonstellingen, publieksprogramma's, onderzoek, restauraties en innovatieve projecten is aanvullende steun onmisbaar.

In 2025 ontvingen we opnieuw waardevolle bijdragen van fondsen, stichtingen, partners, mecenasen, vrienden en particulieren. Dankzij hun steun konden we niet alleen ons programma verbreden, verdiepen en vernieuwen, maar ook investeren in talentontwikkeling. Daar zijn wij zeer dankbaar voor.

FONDSEN & PARTNERS

Achter ieder geslaagd project staat een netwerk van betrokken partners. In 2025 werkten we met veel plezier samen met fondsen, stichtingen en organisaties die een wezenlijke bijdrage leverden aan onze projecten, collectie en talentontwikkeling.

De tentoonstelling *Floris Verster – Thuis in het groen* wakkerde bij een breed publiek de liefde voor de alledaagse natuur aan. De tentoonstelling en het publieksprogramma werden mogelijk dankzij BPD Cultuurfonds, Mondriaan Fonds, Cultuurfonds Zuid-Holland en Stichting Gifted Art. Het Lucas van Leyden Mecenaat droeg – speciaal voor onze 150e verjaardag – bij aan de vergroening van het voorplein in de vorm van de pop up-tuin van Annelies Dijkman. Dankzij Fonds 1818 konden we een Floris Verster-familieroute in het Singelpark realiseren, samen met de Vrienden van het Singelpark.

Met de *Doesjenel Prijs 2025* stimuleerden we jong Leids talent in de beeldende kunsten en boden hen een podium. Dit werd gerealiseerd dankzij de steun van het Jong Mecenaat, het Mondriaan Fonds en de Hermine van Bers Stichting.

In *Meesterlijk Mysterie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot* hebben we het raadsel van Meester I.S. verder ontrafeld. De ruimhartige steun van een groot aantal fondsen stelde ons in staat met een internationaal team van experts uitgebreid onderzoek te doen, bruiklenen uit de hele wereld naar Leiden te halen en een grote publiekscampagne op te zetten. Dit alles werd mede mogelijk door het Mondriaan Fonds, Turing Foundation, Blockbusterfonds, het Cultuurfonds, het Lucas van Leyden Mecenaat, Stichting

Zabawas, DutchCulture en door de rijksoverheid: de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een indemniteitsgarantie toegekend.

Dit jaar boden we mensen met dementie en hun naasten met het dementievriendelijke programma Memorabel een veilige en gratis toegankelijke museumervaring. Dit kon plaatsvinden dankzij Stichting De Carolusgulden, het Druckerfonds en het Fonds Sluyterman van Loo.

Ook voor het onderwijsprogramma was de steun van onze partners onmisbaar. Dankzij het Jong Mecenaat konden 36 scholen uit Leiden en de regio kosteloos deelnemen aan een programma in Museum De Lakenhal, waarmee we kunst en erfgoed toegankelijk maakten voor een nieuwe generatie leerlingen.

Fondsen en partners investeerden niet alleen in ons programma, maar ook in de toekomstbestendigheid van onze collectie. Met dank aan Metamorfoze en het Lucas van Leyden Mecenaat kwam de digitalisering van onze bijzondere collectie staalmeesterboeken weer een stap dichterbij: hun steun maakte het mogelijk om het onderzoek naar digitaliseringsmogelijkheden van dit papieren erfgoed succesvol af te ronden.

Tot slot konden we in 2025 investeren in talentontwikkeling van starters in de erfgoedsector: met hulp van het Mondriaan Fonds konden we Daniëlle van Goethem voor 24 maanden in dienst nemen en opleiden tot allround collectiemedewerker.

PARTICULIERE SCHENKERS

Ook van particuliere donateurs ontvingen we in 2025 waardevolle steun—via donaties, schenkingen en nalatenschappen. Soms anoniem, soms persoonlijk, altijd met grote betrokkenheid.

In het contact met particuliere schenkers werken wij nauw samen met de vriendenvereniging VBL en het Lucas van Leyden Mecenaat—twee steunorganisaties die de band tussen Museum De Lakenhal en publiek versterken en verdiepen.

Vriendenvereniging VBL

De zelfstandige Vereniging van Belangstellenden in Museum De Lakenhal (vriendenvereniging VBL) ondersteunt het museum al sinds 1918. Jaarlijks maakt de vereniging aankopen, restauraties en publicaties over de museumcollectie mogelijk. De VBL beschikt bovendien over een eigen collectie die in bruikleen is gegeven aan het museum.

Tijdens de Algemene Ledenvergadering op 4 juni namen bestuurslid Alexander Geertsema en penningmeester Maurice de Jong afscheid. Tijdens de extra Algemene Ledenvergadering op 23 juli werd Louis de Bruijn benoemd tot nieuw bestuurslid en penningmeester.

Samen met het bestuur van de VBL organiseerden we bijeenkomsten speciaal voor Vrienden: twee exclusieve Vriendenreviews bij de grote tentoonstellingen van dit jaar, en de jaarlijkse ALV Vriendenlezing. Deze jaarlijkse lezing werd in 2025 gegeven door schrijver en journalist Onno Blom ter gelegenheid van de tentoonstelling *Floris Verster – Thuis in het groen*. Onno Blom sprak over de innige vriendschap tussen schilder Verster en dichter Albert Verweij.

Het maandelijks museumprogramma College op Zondag is voor Vrienden en mecenasen altijd gratis. Andere bezoekers zijn ook welkom; zij betalen € 5,- voor deelname aan een college.

Lucas van Leyden Mecenaat

Het bestuur van het Lucas van Leyden Mecenaat onder leiding van voorzitter Carel Stolker werkte in 2025 aan nieuwe doelstellingen en een vernieuwd geefhuis. Zij stelden drie inhoudelijke lijnen vast waarlangs Museum De Lakenhal wordt ondersteund: Stad, Kunst en Jong Talent. Hiermee dragen zij structureel bij aan het onderzoeken, tonen en delen van de verhalen, kunst en talenten die Leiden vormgeven.

Sinds dit jaar werkt het mecenaat met vier geeftreden. Door de toevoeging van één extra trede met een jaarlijks bedrag vanaf € 1.000 sluiten de geefkringen beter aan bij de manier waarop het bestuur het mecenaat verder wil laten groeien en doorstroom wil bevorderen tussen de verschillende groepen. De 4 treden zijn: Spinners (>€ 500), Ververs (>€ 1.000), Wevers (>€ 2.000) en Staalmeesters (>€ 5.000). Dit zijn heldere verwijzingen naar het maakproces van Leids Laken en ze zijn kenmerkend voor Museum De Lakenhal.

Caesar C. Sterk nam dit jaar na twee bestuurstermijnen afscheid als bestuurder. Het bestuur verwelkomde Barbara ter Kuile en Eva Mulder als nieuwe bestuursleden. Beide bestuursleden brengen een breed Leids netwerk in. Met hun ervaring in ondernemen en communicatie wil het bestuur inzetten op het enthousiasmeren van nieuwe mecenasen.

Tijdens een exclusief mecenaatsprogramma met het jaarlijkse Mecenaatsdiner, de Mecenaat Museumtour, een Jong Mecenaat borrel met depotbezoek, een private viewing in Art Hub, de eerste Mecenaatskoffie, de Jong Mecenaat Familiedag, de Colleges op Zondag en drie tentoonstellingopeningen ontmoetten mecenasen elkaar en bleven zij op de hoogte van de voortgang van de projecten die zij ondersteunden.

BEDRIJFSVOERING

Museum De Lakenhal kampte al snel na de heropening met een structurele financiële opgave. In de aanloop naar de restauratie en uitbreiding van 2019 zijn enkele prognoses gemaakt die in de praktijk te rooskleurig bleken. Daarnaast zijn de bedrijfskosten afgelopen jaren explosief gestegen en heeft het museum de financiële reserve ten tijde van corona-pandemie en de jaren daarna moeten aanwenden om tekorten aan te vullen.

Om te komen tot een gezonde financiële basis hebben de Gemeente Leiden en het managementteam van het museum gewerkt aan een toekomstbestendig bedrijfsplan. Uitgangspunt daarbij was dat het oplossen van het structurele tekort een gezamenlijke inspanning van het museum én de gemeente betrof. De gemeente heeft de aanvraag van het museum voor structurele extra financiële middelen voor de komende jaren gehonoreerd via de zogenoemde Kaderbrief 2025-2029. De gevraagde structurele bijdrage van € 225.000 is in de raadsvergadering van 10 juli 2025 toegezegd.

Het museum heeft daarnaast zelf ook maatregelen getroffen. Enerzijds is het museum sterker aan het sturen op het verhogen van de inkomsten, waaronder een beter renderende bezoekersmix. Anderzijds was het museum genooddaakt om drie deeltijd formatieplaatsen boventallig te verklaren, namelijk die van conservator kunstinijverheid, de medewerker onderzoek & analyse en één van de twee medewerkers events. De werkzaamheden van de conservator en de medewerker onderzoek & analyse zullen deels worden afgeschaald en deels worden verdeeld over de andere conservatoren en de afdeling publiek en deels extern belegd. Ook worden enkele functies zo aangepast dat de organisatiestructuur verbetert.

Eind juni heeft de waarnemend gemeentesecretaris na een adviestraject van de OR het besluit genomen om het vernieuwde organisatieplan ongewijzigd vast te stellen en op 1 augustus in te laten gaan. We realiseren ons dat keuzes in dit plan op persoonlijk vlak voor de betreffende medewerkers en het team ingrijpend zijn.

INTERNE ORGANISATIE

Personeel

2025 was het jaar waarin het managementteam en de Gemeente Leiden besluiten moesten nemen die veel impact hadden op de organisatie en de medewerkers. Daarom is veel aandacht geweest voor de mentale gezondheid van medewerkers en het verbeteren van verschillende werkprocessen in de organisatie.

In april hebben we de organisatie over de bezuinigingsplannen geïnformeerd en de medewerkers die dit betrof het slechte nieuws over de nabije toekomst van hun functies verteld. De medewerkers konden bij het MT terecht bij verschillende inloopspreekuren en werden maandelijks bijgepraat in de medewerkersbijeenkomst.

In juni werkten we in een tweedaagse workshop van Inez Boogaarts en Abhay Adhikari aan de verdieping van de inhoudelijke visie van het museum. Doel was om gezamenlijk werkvormen te ontdekken waarin meer samenhang wordt voorgesteld in werk, processen en projecten en tussen teams. Begeleiders en inspiratoren waren:

- Dorothé King – Head of Department Arts and Design Education – Academy for Arts and Design, Basel.
- Diane Dever – artistiek/zakelijk leider Folkestone Fringe
- Alastair Somerville – sensory design consultant

Opleiding

Verschillende medewerkers kregen de kans om opleidingen of trainingen te volgen. Dit betrof BHV-herhalingstrainingen, leiderschapscursussen en diverse congressen.

ICT

Aan het begin van de corona-pandemie is binnen het team van Museum De Lakenhal Slack geïntroduceerd om onderling goed met elkaar in verbinding te blijven. Sindsdien werd Slack intensief gebruikt voor de dagelijkse communicatie. Parallel hieraan heeft de gemeente Microsoft Teams ingevoerd en organisatiebreed uitgerold als platform voor communicatie en bestandsbeheer. In 2025 is, samen met OGD ICT-diensten, gestart met de migratie van Slack naar Microsoft Teams. De eerste stap was een inventarisatie van het gebruik van zowel Slack als Teams en van de wensen voor de toekomstige inrichting. Daarnaast zijn diverse trainingen georganiseerd om medewerkers vertrouwd te maken met Teams, is de inrichting van de Teams-omgeving verbeterd en zijn gezamenlijke werkafspraken opgesteld.

Ziekteverzuim

In 2025 bedroeg het ziekteverzuimpercentage 10,6%. Dit is een duidelijke stijging ten opzichte van 2024, toen het verzuimpercentage 6,7% bedroeg. De stijging is voornamelijk toe te schrijven aan een aantal medewerkers dat langdurig ziek was.

Vrijwilligers

Museum De Lakenhal werkt met een enthousiaste groep vrijwilligers die een belangrijke rol vervullen bij het ontvangen en begeleiden van het publiek en het actueel houden van onze bibliotheek. De herstructurering zorgde tijdelijk voor overgangsproblemen in de aansturing van vrijwilligers. Inmiddels is dit weer goed op peil, met blijvende aandacht voor een goede samenwerking tussen

medewerkers en vrijwilligers, zodat zij voorzien van de juiste informatie bijdragen aan een optimale klantbeleving.

Belangrijke personeelswisselingen

In 2025 is het museum versterkt met twee nieuwe medewerkers Service en Veiligheid (1,4 fte), ter vervanging van twee vertrokken collega's. Daarnaast is een nieuwe managementassistent (0,77 fte) aangesteld. Dankzij de subsidie Erfgoed Starters van het Mondriaan Fonds kon bovendien tijdelijk een depotmedewerker (0,67 fte) worden aangesteld.

CULTURELE CODES

Fair Practice Code

Eerlijk belonen is voor ons een duidelijke randvoorwaarde. Als museum geven we regelmatig opdrachten aan hedendaagse kunstenaars. Daarbij hanteren we al jarenlang de tarieven uit de Fair Practice Code als uitgangspunt, en waar mogelijk betalen we meer.

Naast Fair Pay zetten we ons, samen met andere culturele organisaties in de stad, in voor de overige speerpunten van de Fair Practice Code: solidariteit, duurzaamheid, transparantie, diversiteit en vertrouwen. We brengen deze thema's gezamenlijk onder de aandacht, zowel via actiegerichte werkgroepen als in gesprekken met onze gezamenlijke stakeholders.

Governance Code Cultuur

Het museum maakt onderdeel uit van de Gemeente Leiden, maar is intern verzelfstandigd en heeft een eigen directeur. Het toezicht wordt uitgeoefend door de gemeentesecretaris, de wethouder Werk, Inkomen, Welzijn, Economie & Cultuur en de gemeenteraad. Jaarlijks leggen we financiële verantwoording af en eens in de vier jaar presenteren we onze beleidsplannen.

Binnen de Gemeente Leiden is veel aandacht voor integriteit. Nieuwe medewerkers krijgen standaard een training op dit gebied. Ook zijn procedures rondom ongewenst gedrag, ondermijning en witwassen goed geregeld. De stem van medewerkers vinden wij belangrijk. Inspraak is geregeld via de gemeentelijke ondernemingsraad (OR). In 2025 zat een collega van het museum in de OR.

Code Diversiteit & Inclusie

Wij besteden bijzondere aandacht aan toegankelijkheid en inclusie. We willen dat iedere bezoeker zich welkom en gezien voelt. Daarom bieden we specifieke programma's voor dove en slechthorende bezoekers, organiseren we speciale bezoekdagen voor prikkelgevoelige bezoekers en is er een audiotour beschikbaar voor blinde en slechtziende bezoekers.

Ook houden we rekening met mogelijke financiële drempels. Zo hebben jongeren tot achttien jaar gratis toegang.

Daarnaast geven we in onze programmering bewust ruimte aan diverse culturele perspectieven en achtergronden.

De Gemeente Leiden heeft een actief beleid op het gebied van Diversiteit & Inclusie met een apart projectteam waar Museum De Lakenhal regelmatig bij aansluit. We streven naar een inclusieve organisatiecultuur, die ervoor zorgt dat er ruimte is voor diversiteit en dat iedere werknemer zich gewaardeerd, veilig en thuis voelt, ongeacht culturele achtergrond, seksuele oriëntatie, leeftijd, geslacht, gender(identiteit) of arbeidsvermogen. We erkennen dat we hierin een lerende organisatie zijn.

DUURZAAMHEID

Wisseltentoonstellingen brengen over het algemeen veel restafval met zich mee. Museum De Lakenhal streeft ernaar materialen zoveel mogelijk te hergebruiken. Daarnaast werken we samen met het Circulair Warenhuis en lenen we, waar mogelijk, tentoonstellingsmateriaal uit aan andere instellingen.

Voor de tentoonstelling *Leiden viert feest – 450 jaar optochten* zijn in 2024 een serie stalen frames ontwikkeld die voor meerdere tentoonstellingen kunnen worden hergebruikt. Dit jaar zijn deze frames opnieuw ingezet voor de tentoonstelling *Floris Verster – Thuis in het groen*.

EVENEMENTEN & VERHUUR

Het organiseren van commerciële evenementen vormde de afgelopen jaren een strategische uitdaging voor het museum. De resultaten bleven achter door toenemende concurrentie en de noodzaak van aanvullende beveiligingsmaatregelen, met name bij avondactiviteiten.

Daarnaast heeft het museum de horeca niet in eigen beheer. Hierdoor zijn de mogelijkheden om extra inkomsten te genereren beperkt en blijven de opbrengsten hoofdzakelijk beperkt tot de verhuur van ruimtes. Tegelijkertijd vraagt de organisatie en begeleiding van evenementen een aanzienlijke inzet van personeel.

In 2025 is het bedrijfsplan herzien met als doel te komen tot een realistischer en beter uitvoerbaar model dat aansluit bij de schaal en mogelijkheden van het museum. Dit heeft geleid tot een duidelijke koerswijziging: de focus ligt voortaan op partnerevenementen die inhoudelijk aansluiten bij de missie van het museum.

Commerciële evenementen hebben geen prioriteit meer, aangezien zij een te grote belasting vormen voor de organisatie in verhouding tot de opbrengsten. De afschaling van het aantal fte's voor evenementen is hiervan een direct gevolg.

HORECA

Café Laken wordt geëxploiteerd door Vermaat. Het succes van het café in 2025 hing direct samen met de groei in bezoekersaantallen. Dit betekent dat er in 2025 een grotere omzet is gegenereerd dan in het voorgaande jaar.

MUSEUMWINKEL

2025 was een succesvol jaar voor de museumwinkel. Het jaar werd afgesloten met een omzetstijging van 29% (omzet exclusief btw) en een winstgroei van 24% ten opzichte van 2024. Deze groei is met name te danken aan de zeer succesvolle tentoonstelling *Floris Verster – Thuis in het groen*. De tentoonstelling sloot goed aan bij het seizoen (lente en zomer), waarbij het assortiment werd uitgebreid met producten rondom tuin, bloemen en de werken van Floris Verster. De verkoop van deze artikelen was goed voor 22% van de jaaromzet (exclusief btw) en 24% van het totale winstbedrag van de museumwinkel.

Ook de start van de tentoonstelling *Meesterlijk Mysterie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot* zorgde in het najaar voor extra bezoekers. Dit gaf een impuls aan de verkoop van winkelartikelen tijdens de cadeaumaanden.

Vanaf oktober 2025 is de samenwerking met de Stichting Leidse Deken gestart. In het kader hiervan zijn tien verschillende Leidse Dekens ontworpen, die sindsdien in de museumwinkel worden verkocht. De dekens worden lokaal geproduceerd en zijn gemaakt van 100% wol. Met een verkoopprijs van € 295 per stuk dragen de dekens substantieel bij aan de omzet, hoewel de marge lager ligt dan andere producten.

Het winkelassortiment is grotendeels gecontinueerd. Het doel blijft om iedere bezoeker te verleiden tot een bezoek aan de winkel en hen een passend aanbod te bieden voor een aandenken, cadeau of impulsaankoop. De verkoopoptimalisatie is verder versterkt door in te spelen op de actualiteit, zoals seizoensproducten en tijdelijke tentoonstellingen. Daarnaast blijft de focus liggen op de inkoop van duurzame artikelen die aansluiten bij verschillende bezoekersgroepen, de museumcollectie en de stad Leiden.

FINANCIËN

Sinds de heropening van Museum De Lakenhal na de restauratie en uitbreiding in 2019 is in de meerjarenbegroting uitgegaan van gemiddeld 85.000 bezoekers per jaar. Hoewel dit aantal bezoekers tijdens de corona-pandemie niet werd gehaald, is vanaf 2023 een duidelijk herstel zichtbaar. Deze stijgende lijn heeft zich in 2025 voortgezet.

De ontwikkeling van de commerciële evenementen bleef echter achter. De doelstellingen uit het bedrijfsplan voor commerciële evenementen lijken, gezien de beperkte mogelijkheden van het gebouw voor dergelijke evenementen, in combinatie met de eisen die de collectie stelt en de sterke concurrentie in de stad, niet realistisch voor de toekomst. Daarom heeft Museum De Lakenhal van de gemeente de opdracht gekregen om te komen tot een toekomstbestendig bedrijfsplan met een sluitende begroting.

Museum De Lakenhal heeft ingezet op het verhogen van inkomsten en het verlagen van kosten om het financiële tekort te beperken. Hoewel deze maatregelen bijdroegen aan een gezonde bedrijfsvoering, waren ze onvoldoende om het volledige tekort op te vangen. Er zijn daarom lastige, maar noodzakelijke stappen gezet: drie functies zijn boventallig verklaard en in de Kaderbrief 2025-2029 is structurele aanvullende financiering toegekend. Ook werd ingezet op hogere bezoekersinkomsten en een beter renderende bezoekersmix.

RESULTATEN 2025

- In 2025 verwelkomde Museum De Lakenhal bijna 89.000 bezoekers. Het aantal bezoekers steeg van 77.562 in 2024 naar 88.918 in 2025. Dit is een toename van ruim 14%. Dit betekende dat de inkomsten uit entree gegroeid zijn met ruim € 90.680 boven de begroting.
- Door de hogere bezoekersaantallen is er ook meer omzet in de winkel gegenereerd dan vooraf begroot. De stijging van de baten en de lasten zorgen voor een positief resultaat van € 34.595.
- Museum De Lakenhal heeft in 2025 bijna € 78.000 meer aan fondsen en bijdragen van derden ontvangen dan begroot. Hiertegenover staan aanvullende kosten die uit deze middelen worden gedekt, die deels in het volgende boekjaar vallen. Van de ontvangen middelen blijft € 54.148 beschikbaar voor de financiering van kosten die in 2026 worden gemaakt.
- Jaarlijks is € 67.000 beschikbaar voor kunstaankopen. In 2025 is geen grote aankoop geweest. Niet ingezette middelen (€ 28.460) blijven beschikbaar voor toekomstige aankopen.
- Tussen 2020 en eind 2023 is de bedrijfsreserve volledig uitgeput. In 2024 is een eerste aanvulling gedaan. Met een storting van het bedrijfsresultaat van 2025 van € 325.000 is de reserve weer toereikend om toekomstige incidentele knelpunten in de bedrijfsvoering op te vangen.

BIJLAGEN

MUSEUM DE LAKENHAL
historisch

Dat spreekt boekdelen!

De eerste stappen op weg naar digitale toegankelijkheid van de
staalmeestersboeken (1690 – 1791) uit de collectie van Museum De Lakenhal

Roos Kliphuis

MET DANK AAN

In 2025 ontving Museum De Lakenhal subsidies, schenkingen en nalatenschappen. Diverse schenkers wensen anoniem te blijven. Wij danken alle gevers voor hun steun en betrokkenheid.

Floris Verster – Thuis in het groen

- Leiden, Stad van Ontdekkingen
- BPD Cultuurfonds
- Mondriaan Fonds
- het Cultuurfonds Zuid-Holland
- Lucas van Leyden Mecenaat
- Stichting Gifted Art
- Fonds 1818

Doesjenel Prijs 2025

- Leiden, Stad van Ontdekkingen
- Jong Mecenaat
- Mondriaan Fonds
- Hermine van Bers Stichting

Kunstroute Leiden 2025

- Gemeente Leiden
- Nieuwe Energie Leiden
- Galeriecafé Leidse Lente
- Stichting Werk en Onderneming
- Cultuurcoach Leiden
- Kunstcentrum Haagweg 4
- Centrum Management Leiden
- Kunst onder de Bomen

Meesterlijk Mysterie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot

- Gemeente Leiden
- Mondriaan Fonds
- Turing Foundation
- Blockbusterfonds
- het Cultuurfonds
- Lucas van Leyden Mecenaat
- Stichting Zabawas
- DutchCulture
- De rijksoverheid: de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap een indemniteitsgarantie toegekend

Memorabel

- Fonds Sluyterman van Loo
- Druckerfonds
- Stichting De Carolusgulden

Toegankelijk maken staalmeestersboeken

- Metamorfoze
- Lucas van Leyden Mecenaat

Ontsluiting Stijlbibliotheek

Lucas van Leyden Mecenaat

Aanstelling Erfgoed Starter

Mondriaan Fonds

Gratis bezoek basisschoolklassen aan Museum De Lakenhal

Jong Mecenaat

Lucas van Leyden Mecenaat

Staalmeesters

- Rik Kamps
- een anonieme Staalmeester

Drapeniers/ Wevers

- Tony Bel en Suze Bel-van Liere
- Buik & Van der Horst Gerechtsdeurwaarders
- Heleen Gall
- Familie Geertsema
- Laaken Asset Management N.V. Amsterdam
- Ingrid Moerman
- Caesar C. Sterk
- Mevrouw C.J.M. Sterk-Berkvens
- Carel Stolker
- Marijke van der Wal en Elisabeth Koning
- G.C. Uhlenbeck
- en diverse anonieme mecenasen

Ververs

- Mevrouw Simons
- Joost Wensveen
- Esmée Winkel

Jong Mecenasen/ Spinners

- Willem en Mechteld den Blanken
- Quirijn en Dorothé Bongaerts
- Koen Brakenhoff en Geert Crielaard
- Claudia Claas
- Elmo en Mirella Ferrier
- Matthijs en Dominique Geneste
- Charlotte Harte en Franke Eleveld
- Olav en Margot Klaver
- Egbert Koops
- Nanneke en Jan-Pieter Kuipers
- Alex Lebbink
- Mariken van Loopik
- Marleen Maat
- Eva Mulder-Arends
- Gijs Nieuwland en Yael Diamant
- Jelle Nijland en Meeha Park-Nijland
- Anne-Isabelle Richard en Alexandre Afonso
- Carolien Stolte
- Bas van Zelst en Mariska van Zelst-de Wit
- Reinier van Mechelen en Lodewijk Wisse
- J. Gaarlandt & M. Nacken
- en een anonieme Jong Mecenas/ Spinner

Tenslotte

- alle particuliere (anonieme) schenkers en bruikleengevers
- leden van de Vereniging van Belangstellenden in Museum De Lakenhal (vriendenvereniging VBL)

AANWINSTEN

Aankopen

- Sarah van Lamsweerde in samenwerking met Alicia Hoost, Esther Mugambi, Eugenie Boon, Claire Zandvliet en Lam Lai, *Majalla's mantel – Rafelranden van het Leidse Laken*, 2024. (inv.nr. 11358)
- Joosje Bosch, in samenwerking met Marleen Bosch, *3 Oktober jas*, 2024. (inv.nr. 11360)
- Seet van Hout, *Thuis in het Groen I*, 2025. (inv.nr. 11376)
- Schouwbetimmering afkomstig van Huize Groenoord te Leiden, met spiegel, eind 18de eeuw. (inv.nr. 11377)
- Beloningspenning Willem Cornelisz. Speelman, 1578? (inv.nr. 11386)
- Seet van Hout, *Oost-Indische Kers (naar F.V.)*, 2025. (inv.nr. S 5897)
- Bunny Soeters, *Voorbeeld Claudy Jongstra*, eerste kwart 21ste eeuw. (inv.nr. S 5898)
- Jan Dalens, *Waterlandschap met gezicht op Leiden*, tweede helft 17de eeuw. (inv.nr. S 5899)

Schenkingen

- Atelier Musschenbroek, Plankje met katrolmechanisme en lantaarnplaatje van een molen, behorende bij het al in de collectie aanwezige toverlantaarnlantaarnplaatje met mannetje achter wieken inv. nr. 3127 H.14, in kist 3127 H, 1700–1765. (inv.nr. 3127 H.14 b)
Schenking Toverlantaarnmuseum Scheveningen
- Toegeschreven aan A. Buttler, Zilverfabriek Voorschoten, Model van de medaille van de Kamer van Koophandel, 1928. (inv.nr. 11357)
Schenking Kamer van Koophandel
- Germaine Kruij, *Counter Shadow II*, 2008. (inv.nr. 11378)
Schenking Willem Baars
- Pieter Geraedts jr., *Zonder titel*, 2020–2025. (inv.nr. 11379)
Pieter Geraedts jr., *Zonder titel*, 2020–2025. (inv.nr. 11380)
Pieter Geraedts jr., *Zonder titel*, 2020–2025. (inv.nr. 11381)
Pieter Geraedts jr., *Zonder titel*, 2020–2025. (inv.nr. 11382)
Pieter Geraedts jr., *Zonder titel*, ca. 2020. (inv.nr. 11383)
Pieter Geraedts jr., *Zonder titel*, 2006. (inv.nr. 11384)
Pieter Geraedts jr., *Zonder titel*, 2000. (inv.nr. 11385)
Schenking Pieter Geraedts
- In de stijl van A.J. Kropholler, Voorzittershamer afkomstig van groentenconservenfabriek L.E. Nieuwenhuizen, tussen 1941–1944. (inv.nr. 11390)
In de stijl van A.J. Kropholler, Bestekbak voor de zilveren couverts van de directie van groentenconservenfabriek L.E. Nieuwenhuizen, tussen 1941–1944. (inv.nr. 11391)
Zilverfabriek Voorschoten, Twee vorken en een lepel afkomstig uit zilveren couverts van de directie van groentenconservenfabriek L.E. Nieuwenhuizen, 1926. (inv.nrs. 11392 t/m 11394)
Schenking uit particulier bezit
- Nederlandse scheepsvlag met twee wimpels (een oranje en een blauwe), gefabriceerd door de firma Le Poole, voor 1936. (inv.nr. 11395)

Schenking familie Le Poole

- Arend Jan van Driesten, *Landschap met dijk*, ca. eerste helft 20ste eeuw. (inv.nr. S 5896)

Schenking uit particulier bezit

- Jan van Dam, *Heilige Geest Weeshuis met Hooglandse Kerk*, tussen 1900-1927. (inv.nr. S 5900)

Schenking Fam. Van Ulden-Mollema

BRUIKLENEN

Langdurige bruiklenen van (collega-)instellingen en particulieren:

- Toegeschreven aan Susanna van Steenwijck-Gaspoel. *Gezicht op de Lakenhal te Leiden*. 1642. olieverf op doek. B 1656, particuliere collectie
- Nelly van Doesburg. *Le petit pot blanc*. 1929. olieverf op doek, Particuliere bruikleen Leering-Van Moorsel

Tijdelijke bruiklenen aan (collega-)instellingen voor tentoonstellingen:

- **Stadhuismuseum Zierikzee**
Achtttiende eeuwse Zeeuwse portretten, 1 juli tot en met 9 november 2025, 6.500 bezoekers
Jan Gerardsz. Palthe, Afgebeeld Ambrosius Tulleken. Portret van Ambrosius Tulleken. 1753, olieverf op paneel, S 354
Jan Gerardsz. Palthe, Portret van Susanna Margaretha van Hoogenhouck, Afgebeeld Susanna Margaretha van Hoogenhouck. vermoedelijk 1753, olieverf op paneel, S 355
- **Stedelijk Museum Amsterdam**
FormaFantasma – Oltre Terra, 15 februari 2025 t/m 13 juli 2025, 323.043 bezoekers
Anoniem. Stempel voor lakenloodjes met de letter L, een roos en LEYDS GOEDT. 17de eeuw-18de eeuw, ijzer, gegoten en geslagen. 1431
Anoniem. Stempel 'T LEYDS GROOT DOUBEL STAEL 1655. 1655. Ijzer. 1456.1
Anoniem. Stempel voor lakenloodjes met het opschrift DOUBEL
STAEL GEBLAUT. 17de eeuw-18de eeuw, ijzer, gegoten en geslagen. 1488

Anoniem. Stempel voor lakenloden met het opschrift GEBLAUT

OM SWART. 17de eeuw-18de eeuw. ijzer, gegoten en geslagen. 1493.1

Anoniem. Lakenlood met de Leidse sleutels op een schild. lood, geslagen. 8580

Anoniem. Staallood met het wapen van Leiden. lood, geslagen. 8581

Anoniem. Lakenlood met zeilschip en leeuw. lood, geslagen. 8587

Firma J.J. Krantz en Zoon, 1817 -1978. Bundel met 55 stalen van de Firma J.J. Krantz en Zoon. januari 1896. staal: wol, etiket: papier, geschreven. 8950.5

Anoniem. Lakenloodje met opschrift 'Wolle Deeken gemaakt binnen Leyden'. 18de eeuw. lood, geslagen. 11202

Marian Plug. Vijver (Water III). 2000. S 5187

- **Frans Hals Museum**

Coba Ritsema. Oog voor kleur, 19 september 2025 t/m 1 maart 2026, 60.000 bezoekers

Jacoba Johanna (Coba) Ritsema. *Het ontbijt*. eerste helft 20ste eeuw, gemengde techniek (waaronder krijt, pastel, gouache en verf) op board. S 1179

- **Noord Brabants Museum**

Om de tuin geleid, 20 september 2025 t/m 4 januari 2026, 43.862 bezoekers

Anoniem, atelier Musschenbroek. Houten kist met vier lantaarnplaten. 18e eeuw. kist: hout lantaarnplaat: glas,olieverf, geschilderd en gebrandschilderd 3127 H.1 / 3127 H.2 / 3127 H.4.

S 383 Joris van Schooten. Tabula Cebetis. 1624. Olieverf op paneel

- **National Museum of Women in the Arts (Washington USA)**

Women Artists from Antwerp to Amsterdam, 1600–1750, 26 september 2025 t/m 11 januari 2026. 26.176 bezoekers

Susanna van Steenwijck-Gaspoel. *Gezicht op de Lakenhal te Leiden*. 1642. olieverf op doek. S 410

Toegeschreven aan Gabriel Metsu. *Vrouw schilderend aan haar ezel*. ca. 1660. olieverf op paneel. S 5417

Johanna Koerten, Afgebeeld Koning Stadhouder Willem III ca. 1700. papier, knippen. B 12

- **Kunsthal Kade**

Roy Villevoye – Imaginable Lives, 24 mei 2025 t/m 31 augustus 2025. 12.000 bezoekers

Roy Villevoye (uitvoering Floris Schuller), *Preparations*. 2009. silicone, rubber, metaal, hout, textiel en menselijk haar. 10988

- **Dordrechts Museum**

De Wereld van Johan de Witt, 25 april 2025 t/m 7 december 2025. 60.000 bezoekers

Jan Lievens, Een violist, die zijn instrument stemt, ca. 1625, olieverf op doek, 95 x 76 cm, inv. nr. S 4954

Pieter Verelst (toegeschreven aan), Gezelschap in een eetvertrek, 17de eeuw, 35,5 x 52,4, inv. nr. S 4230

- **Museum van Bommel van Dam**

Onbegrensd – Giselle Kuster, 21 maart 2025 t/m 17 augustus 2025. 16.000 bezoekers

Meindert Huibert Zaalberg. Kom met groen glazuur. tussen 1935–1940. aardewerk, glazuur, gedraaid, geglaazuurd, gebakken. 4726

Meindert Huibert Zaalberg. Vaas van blauw geglaazuurd aardewerk. 1938. aardewerk, glazuur, gebakken, geglaazuurd. 4730

Ria Oerle-van Gorp. Wandtapijt met ballonnen. 20ste eeuw. wol, geweven. 5855

Aardewerk De Rijn, H. Zaalberg, Meindert Huibert Zaalberg. Vaas met wit glazuur. circa 1938. aardewerk, glazuur, gedraaid, geglaazuurd, gebakken. 11237

Willem Hendrik van der Nat. *Gezicht op de Vlietbrug in Leiden bij sneeuw*. ca. 1920. olieverf op doek. S 596

Willem Hendrik van der Nat. Herder met schapen met het wapen van Leiden. 1895. olieverf op paneel. S 1187

Willem Hendrik van der Nat. Ramskop. ca. 1920. olieverf op doek. S 4939

Will Tweehuysen. De Leidsche Burcht. 1951. olieverf op doek. S 5648

John van Deventer. De stoffenmarkt in Leiden. 1940. olieverf op doek. S 5846

- **Serlachius Museums**

MONOGRAMMISTI I.S., 12 april 2025 t/m 17 augustus 2025, 39.770 bezoekers

Gerrit Dou. Zelfportret van de schilder in zijn werkplaats. S 5824

David Bailly. Jonge man met bontmuts. ca. 1635 – ca. 1640 olieverf op paneel. Bruikleen Rijksmuseum Amsterdam. B 1636

Jan Lievens. Lezende oude vrouw. ca. 1625 – 1626 olieverf op paneel. Bruikleen Rijksmuseum Amsterdam. B 1425

Tijdelijke bruiklenen van (collega-)instellingen voor tentoonstellingen:

- **Floris Verster – Thuis in het groen, 12 april t/m 24 augustus 2025**

Dordrechts Museum, Dordrecht
Erfgoed Leiden en Omstreken, Leiden
Groninger Museum, Groningen
Kröller Müller Museum, Otterlo
Kunstmuseum Den Haag
Naturalis Biodiversity Center, Leiden
Rijksmuseum, Amsterdam
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
ROOF-A Gallery (courtesy werken Seet van Hout)
Singer Laren
Stedelijk Museum Amsterdam
Teylers Museum, Haarlem
Universitaire Bibliotheken Leiden
Van Gogh Museum, Amsterdam
Vereniging van Belangstellenden in Museum De Lakenhal
Particuliere collectie

- **Doesjenel Prijs 2025, 26 september 2025 t/m 25 januari 2026**

Larissa Esvelt
Jaasir Linger
Katerina Sidorova

- **Meesterlijk Mysterie – Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot, 11 oktober 2025 t/m 8 maart 2026**

Agnes Etherington Art Centre, Queen's University, Kingston
Bayerische Staatsgemäldesammlungen – Alte Pinakothek, München

Gösta Serlachius Fine Arts Foundation, Mänttä
Herzog Anton Ulrich-Museum, Braunschweig
Kunsthistorisches Museum, Wien
Montreal Museum of Fine Arts, Montréal
Museum Catharijneconvent, Utrecht
Nationalmuseum, Stockholm
Östergötlands Museum, Linköping
Rijksmuseum, Amsterdam
Tiroler Landesmuseum Ferdinandeum, Innsbruck
Particuliere bruikleengevers

RESTAURATIES

- Anoniem, Wolkam met vier rijen ijzeren tanden, 18de of 19de eeuw. Behandeling uitgevoerd door Nijlunsing Restauratie & Meubelontwerp, Den Anel, 2024. Objecten in langdurige bruikleen aan het Eise Eisinga Planetarium, Franeker.
- Anoniem, Kist van ijzer. Behandeling uitgevoerd door M. Langeveld Metaalrestauratie, Weesp, 2024.
- Toegeschreven aan Bernaert de Rijckere, *Portret van Daniël van der Meulen*, 1583. Behandeling lijst uitgevoerd door Eric Bernhard, EBEB Restauratie Atelier, Amsterdam, 2024.
- Toegeschreven aan Bernaert de Rijckere, *Portret van Hester della Faille*, 1583. Behandeling lijst uitgevoerd door Eric Bernhard, EBEB Restauratie Atelier, Amsterdam, 2024.
- Alexander Hugo Bakker Korff, Kistje met uitgebreid Archief van Bakker Korff, ca. 1850–1925. Behandeling uitgevoerd door Thomas Brain, papierrestaurator, Leiden, 2024.
- Het originele spieraam van het schilderij *De aankomst van Lodewijk van Boisot in Leyden*, tussen 1815–1828. Behandeld door Ruvoma, Montfoort, 2024.
- Anoniem, Een linker en rechter wapenhandschoen, 1600–1650. Behandeling uitgevoerd door M. Langeveld Metaalrestauratie, Weesp, 2024.
- Twee nieuwe lijsten voor het zelfportret en een portret van zijn vrouw Agneta van Swanenburg van David Bailly, gemaakt door Sainthill Lijsten, Haarlem, 2024.
- Jan Cornelisz. van 't Woudt, 't Woudt (Schipluiden), *De overgave van Weinsberg*, 1603. Behandeling schilderij uitgevoerd door Johanneke Verhave, Restauratie Atelier Rotterdam, Rotterdam. Behandeling lijst uitgevoerd door Camille Marchand, Schilderijlijsten – Restaurator, Teteringen. Uitgevoerd in 2024.
- Alexander Hugo Bakker Korff, *La récurveuse* (koperpoetster), 1871. Behandeling lijst uitgevoerd door Eric Bernhard, EBEB Restauratie Atelier, Amsterdam, 2024.
- Toegeschreven aan Johan Bernard Wittkamp, *De aankomst der Geuzen met Boisot op de Vliet te Leiden*, ca. 1860. Behandeling lijst uitgevoerd door Eric Bernhard, EBEB Restauratie Atelier, Amsterdam, 2024.
- Jan Sluijters, *Portret van keramist W.C. Brouwer*, 1926. Behandeling schilderij uitgevoerd door Boekel en Van der Knaap, schilderijenrestauratie, Haarlem. Behandeling lijst uitgevoerd door Eric Bernhard, EBEB Restauratie Atelier, Amsterdam. Uitgevoerd in 2024.

NEVENACTIVITEITEN

Tanja Elstgeest, directeur

- Bestuurslid Theater Instituut Nederland
- Bestuurslid theatergezelschap Action Zoo Humain, Gent
- Gedeeld voorzitterschap Stichting Cultuurkwartier, Leiden
- Voorzitter Commissie Beeldspoor, Theater Rotterdam

Janneke van Asperen, conservator oude kunst

- Adviescommissie Aankopen, Mondriaan Fonds
- Bestuurslid Werkgroep Zeventiende Eeuw
- Voorzitter websitecommissie, CODART, internationaal netwerk van conservatoren Nederlandse en Vlaamse kunst
- Adviescommissie Zuid-Holland, het Cultuurfonds
- Commissie Schilderijen, Koninklijk Oudheidkundig Genootschap (KOG)
- Netwerk Museaal Herkomstonderzoek, Rijksdienst van het Cultureel Erfgoed (RCE)

Jori Zijlmans, conservator geschiedenis

- Museumwerkgroep De Geboorte van Nederland 1572–2026
- Redactielid van de 3 oktoberlezing Universiteit Leiden
- Commissielid Geschied- en Oudheidkundig Genootschap van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde
- Lid werkgroep Vrouwen op de Kaart, Universiteit Leiden, Historische vereniging Oud Leiden en Museum De Lakenhal
- Projectmedewerker NWO-gesubsidieerd NICAS-onderzoek 'Black Magic. De Leidse staalmeestersboeken in Museum De Lakenhal'

Prosper de Jong, conservator kunstnijverheid

- Corpus Vitrearum Nederland
- Commissie Redactie Leids Jaarboekje van de Historische Vereniging Oud Leiden

Renée Volkers, conservator moderne kunst

- Lid commissie Leidse Vrouwen op de Kaart
- Lid Raad van Toezicht Stichting Voor De Werkplaats, Dordrecht

Nicole Roepers, conservator actuele kunst

- Bestuurslid Stichting Stadsfotograaf Leiden
- Adviseur (afstoten) kunstwerken Stadhuis Leiden
- Lid klankboardgroep TROEF Leiden
- Jurylid Beeldende Kunstprijs De Familiekamer, Zoeterwoude
- Jurylid Doesjenel Prijs voor jonge kunstenaars

PUBLICATIES

Janneke van Asperen, conservator oude kunst

'Master I.S. and Leiden', in: J.L. van Asperen en T. Moisio (red.), *Master I.S. – Enigmatic Contemporary of Rembrandt*, Parvs Publishing, 2025, pp. 19–41.

'De blik van Meester I.S.', in: *Kunstschrift 5/2025: Geliefd en onbekend, Meester I.S. en andere raadsels*, pp. 24–31.

Nicole Roepers, conservator actuele kunst

'Seet van Hout', in: *Fabulous Notebooks*, Amsterdam, 2025.

'Aleksandra Gaca in Museum De Lakenhal Leiden', in: *Aleksandra Gaca*, te verschijnen in 2026.

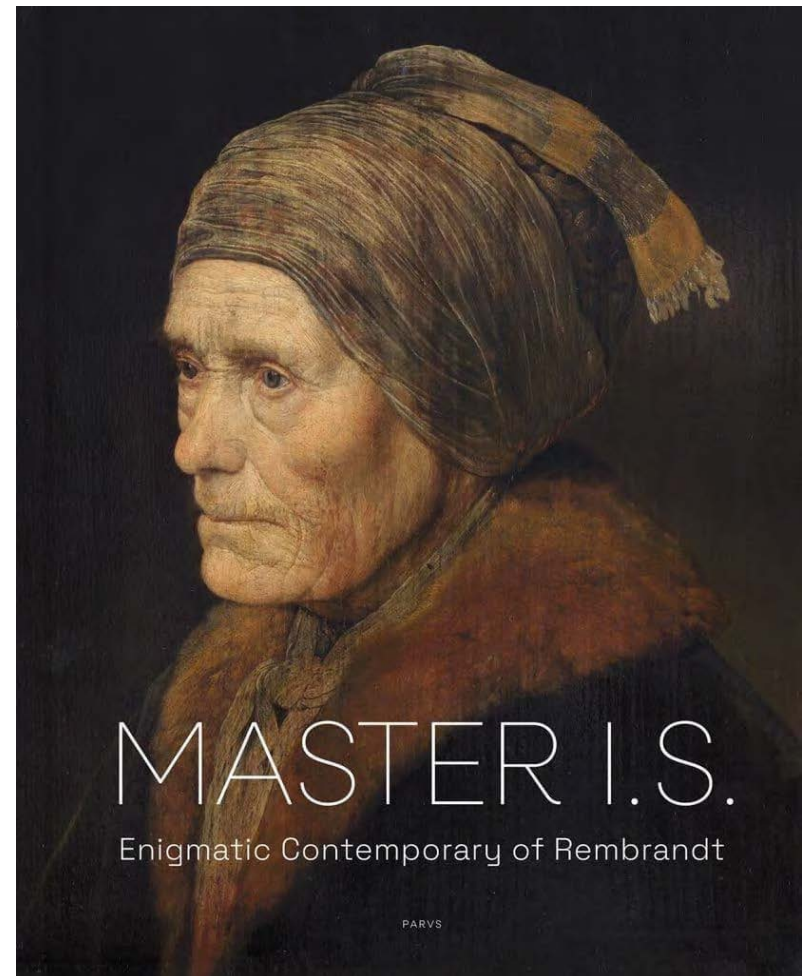
Jori Zijlmans, conservator geschiedenis

'Working for Export: Five Centuries of Leiden Cloth Industry, 1300–1800', in: Arie van Steensel en Ariadne Schmidt (red.), *A Companion to Medieval and Early Modern Leiden*, Brill, Leiden/Boston, 2025, pp. 173–211.

Renée Volkers, conservator moderne kunst

'Onvermoeibaar ondernemend. Kuster in Leiden 1940–1953', in: *Onbegrensd – Het leven & werk van Giselle Kuster*, tent.cat. Museum van Bommel van Dam, Venlo, 2025.

'Uitgelicht: Renée Volkers over Floris Verster – Thuis in het groen in Museum de Lakenhal, Leiden', in: *Kunstschrift 2/2025: Kunst en migratie*.

PRESENTATIES & LEZINGEN

Tanja Elsgeest, directeur

Podcast De museoloog #37, 19 juni 2025

Panelgesprek SBMK-dag 2025: 30 jaar Caring & Sharing, 11 december 2025

Janneke van Asperen, conservator oude kunst

College op Zondag, 'Meesterlijk Mysterie. Over Rembrandts raadselachtige tijdgenoot', 12 januari 2025.

Lezing 'Masterful and Mysterious. Rembrandt, Leiden and the Enigmatic Master I.S.', Universiteit van Helsinki (digitaal), 27 maart 2025.

Lezing 'Cursus Leidologie: Kunst in Leiden', Historische Vereniging Oud Leiden en Erfgoed Leiden en Omstreken, 8 maart 2025.

Nicole Roepers, conservator actuele kunst

Introductie en Q&A 'Majalla's Mantel' bij laatste performance MM, Museum De Lakenhal, 29 maart 2025.

Lezing en Q&A 'Majalla's Mantel' voor studenten Museumstudies Universiteit Leiden, Museum De Lakenhal, 1 en 2 april 2025.

Opening Annie Goddijn 'Burgers en buitenlui in Leiden', Foyer Stadhuis Leiden, 9 juli 2025.

Opening 'Jan van der Ploeg' bij Yellow Gallery, Leiden, 19 september 2025.

College op zondag, 'Rondom het schaap- van de wol en het schaap', Museum De Lakenhal, 5 oktober 2025.

Jori Zijlmans, conservator geschiedenis

Presentatie Lakenhal Laat, 'Leiden viert feest. 450 jaar optochten', 14 februari 2025.

Presentatie voor Masterstudenten en promovendi van het Huizinga Instituut, Nederlandse Onderzoeksschool voor Cultuurgeschiedenis. 'Five Centuries of Leiden Cloth Industry', 8 april 2025.

Presentatie NICAS, Universiteit van Amsterdam, Leiden Cloth Industry (1690-1791), 15 mei 2025.

Lezing 'De reputatie van het Leids Laken' Probusclub Santpoort, 21 mei 2025.

Presentatie Lakenhal Laat, De Leidse staalmeestersboeken NWO-onderzoek 'Black Magic', 17 oktober 2025.

Dagvoorzitter 'Symposium Geweven waarde', Textielcommissie, 21 november 2025.

Renée Volkers, conservator moderne kunst

College op Zondag, 'Floris Verster – Thuis in het groen', 12 januari 2025.

Lezing Studium Generale i.s.m. College op Zondag, 'De bloemstillevens van Floris Verster, de shock van het normale' 11 mei 2025.

Lezing 'Floris Verster en Jan Wolkers', Alecto Leiderdorp, 19 juni 2025.

College op Zondag 'Rondom het schaap', Museum de Lakenhal, 5 oktober 2025.

Lezing Mecenaatsdiner, 'Nelly van Doesburgs *Le petit pot blanc*', Museum De Lakenhal, 28 november 2025.

Lea van der Vinde, interim conservator oude kunst

College op Zondag, 'Meester I.S. en de Leidse Meesters', Museum De Lakenhal, 2 november 2025.

Lezing voor Museumkaart, 'Op zoek naar Meester I.S.', Museum De Lakenhal, 22 november 2025.

Lezing Mecenaatsdiner, 'Jan Steen in Leiden', Museum De Lakenhal, 28 november 2025.

Lezing voor Kunstschrift, 'Op zoek naar Meester I.S.', Museum De Lakenhal, 19 december 2025.

MEDEWERKERS

DIRECTIE

Directeur
Secretariaat

Tanja Elstgeest
Marijke de Wit-van 't Holt (tot 1 juli)
Tashira Wouden (vanaf 1 juli)

CONSERVATOREN

Conservator moderne kunst
Conservator oude kunst

Renée Volkers
Janneke van Asperen, Lea van der Vinde a.i.
Nicole Roepers
Jori Zijlmans
Prosper de Jong (tot 1 aug)
Willemien Zwarts (sept 2024 – april 2025)
Marit Scheepsma (jan – juni)

Conservator actuele kunst
Conservator geschiedenis
Conservator kunstnijverheid
Stagiairs

PROGRAMMA & COLLECTIE

Hoofd programma en collectie
Projectleider tentoonstellingen
Collectieregistrator
Bruikleenregistrator
Depotbeheerder

Denise Frank
Jacowies Surie, Eva Echternach
Jenny de Bruin
Jeroen Hermens
Roos Kliphuis (tot 1 okt) a.i.
Walter van Groningen (per 10 nov) a.i.
Lean Vliegenhart, Daniëlle van Goethem
Channah Hofsté
Frank van der Groen

Medewerker behoud en beheer

Medewerker collectie
Medewerker tentoonstellingen & techniek

PUBLIEK

Hoofd publiek
Medewerker communicatie & publiciteit
Medewerker PR & online communicatie
Publiekscoördinator
Coördinator publieksservice
Medewerker events
Medewerker content & digitale platformen
Medewerker publieksbegeleiding
Medewerker werving en relatiebeheer
Medewerker fondsenwerving
Medewerker onderzoek & analyse
Retailmanager
Projectcoördinator (o.a. Kunstroute)
Stagiairs

Lisanne Jacobs
Selma van der Meijs

Vera van Buuren

Wytske Visser
Jesse Budel-Spaans
Susanne Wolzak (tot 1 mei)
Yasmin Wegman

Lydia Vermond

Tara Lem

Sylvia Heijnen, Anne Helsen a.i.
Sarah Punselie (tot 1 aug)

Mareille van der Heijde
Resi van der Ploeg

Leontine van der Elst (Kunstroute, april – aug)
Noor van den Berg (programmeur Museumnacht, okt – juni)

BEDRIJFSVOERING

Hoofd Bedrijfsvoering
Medewerker financiën
Coördinator beveiliging
Medewerker beveiliging

Nicole Theeuwes
Peter Haverman
Rick de Graaff
Joes Olijerhoek, Kevin Meijers,
Satish Pherai, Mitchel ter Huizen,
Ingrid van Rossum, Thijmen Wever
(vanaf 15 jan)

Medewerker service & veiligheid
Paul Overdijk, Danielle Ricke (vanaf
1 juni) Maria van Dijk-Stol (tot 1
maart), Nikita Ruchtie, Marleen
Beelen, Merijn Flippo, Rokus
Hoogendoorn (tot 1 sept) Jouke van
de Burg
Huismeester
Arjan van Berkel

VRIJWILLIGERS

In 2025 waren de volgende vrijwilligers verbonden aan ons museum:
Alimieke Bol, Anne Kamsteeg (tot 1 feb.), Anneke de Visser, Annette
Wagemans (tot juni), Bas den Dekker, Beatrix Peereboom-Voller,
Bert van Sloten (tot 1 juli), Bernard de Mol Moncourt (vanaf 15 nov.)
Carolien Bloem, Elisabeth Lodewijk, Ellen Meeboer, Elly Moonen,
Erlijn Boersma, Ghana Abhari, Hanna van den Berg, Harriët van
Heusden, Henk Burghout, Hermine Meijer (vanaf 1 maart), Ilona Strik
(tot 1 mei), Irma Schulte Fishedick, Johan van Zegveld, Jon Mann,
Judith Zwagerman, Klaas Knol, Leesa Brinkley, Louise Sont, Marc
van Os, Marcel Pieters, Maria van der Meij, Maria van Dijk (vanaf 1
juli), Monica Huijben, Monique Sleijser (tot 1 feb), Natalia Jegudina,
Noortje van de Peppel, Peter Snoek, Qwen Klis, Riet van Schie,
Sophia Overdevest, Wilma Mank, Yvonne Godding (tot 1 juni).

Hierboven staan zowel medewerkers in dienst, inhuurkrachten en
ZZP-ers.

Op 31 december 2025 was er 35 fte en 41 medewerker in dienst.

CONTACT

MUSEUM DE LAKENHAL

OUDE SINGEL 32
2312 RA LEIDEN
071 - 516 5360

POSTADRES

POSTBUS 2044
2301 CA LEIDEN

KANTOOR

LAMMERMARKT 31
2312 CL LEIDEN

COLOFON

TEKST & VORMGEVING

MUSEUM DE LAKENHAL

FOTO'S

TACO VAN DER EB, SIMONE BOTH,
JOEP JACOBS, BARBRA VERBIJ,
WILKE GEURDS, JOOSJE BOSCH,
HIELCO KUIPERS, JARA VAN DEN
BOSCH, DAVE ADRIAANSE, HASSE
VERKUYL, VEERLE SLOOF, DAVE
ADRIAANSE EN JOHN KROES